

universitātes avīze

9 numurs

Otrdiena,
3. februāris
2004. gads

šajā numurā:

Bijusī ASV valsts sekretāre Madlēna Olbraita saņem LU Goda doktora grādu un uzstājas LU gadskārtējā zinātniskajā konferencē - 3.lpp.

"Universitātes Sporta" 75. dzimšanas dienas svīnībās rektors Ivars Lācis pasniedz jubilejas medaļas labākajiem LU sportistiem - 9.lpp.

Radio NABA ēterā katru otrdienu stundu pirms pusnakts skan didžeju Mika un Mārtiņa raidījums "Sūnās Esmu" - 11.lpp.

Katram latvietim ir pienākums

Valodas izjūta ir tāds pats talants kā muzikālā dzirde

ANDA LASE,
"Universitātes Avīze"

LU asociētā profesore DZINTRA PAEGLE Latvijas Universitātē strādā jau trīsdesmito gadu, tikko nosvinēta 60 gadu jubileja. Dz. Paegle baltu filoloģijas studiju programmās docē Mūsdienu latviešu literārās valodas morfoloģiju, Valodas prakses aktualitātes, Latviešu valodas mācībgrāmatu vēsturi, Latviešu valodas meto- diku u.c. Tikko iznākusi Dz. Paegles monogrāfijas „Latviešu literārās valodas morfoloģija” I daļa.

Sarunā ar asociēto profesori Dzintru Paegli par valodas problēmām, tās lietošanas specifiku mūsdienās turpinām pagājušā gadā "Universitātes Avīzē" risināto tematu. Asociētās profesores īpašā interese ir valodas kultūra un morfoloģija.

Pastāv vismaz divi pretēji uzskati – vieni domā, ka viss, kas notiek valodā, ir dabiski un tur nav jāiejaucas. Otri – valoda ir jāsarģā, tai ir dažādas funkcijas, ir augstākais (koptais līmenis) un zemākais (nekoptais sarunvalodas) līmenis. Ja uzskata, ka valodu nevajag kopt, un par to nevajag rūpēties, tas ir apmēram tāpat kā bērnam ļaut augt

"Īstam latvietim ir svarīgi, lai Latvijā skanētu latviešu valoda"

plnīgi savā vaļā un, ja viņš saslimst – neārstēt, tad būs dabiskā izlase. Šāda *optimistiska* pozīcija ir tiem, kam, manuprāt, nerūp latviešu valoda, kas uz-

skata to tikai par sazināšanās līdzekli. **Īstam latvietim ir svarīgi, lai Latvijas valsts paliktu mūžīgi un lai tajā skanētu latviešu valoda.** Latviešu

zinātnes lapa ▶

大学の新聞*

GITA LIEPIŅA,
"Universitātes Avīze"

Pāršķirstot MVF Japānas studiju 1. kursa studentes OLGAS ANTOŅONOKAS japāņu multiplikācijas varoņu zīmējumu kaudzi, es vairākkārt iesaucos: "Cik viņas ir skaistas!", ikreiz prefi saņemot: "Tās nav viņas, tie ir viņi!" "Ja kaut kas mani iespaido, es cenšos to uzzīmēt savos darbos", skaidro Olga un piebilst: "Tās ir bildes, kas atspoguļo manas, dažkārt arī neprātīgas, idejas."

Kāpēc no tik daudzām valodām – latviešu, krievu, angļu, vācu, spāņu, franču – tu izvēlēties studēt tieši japāņu?

Esmu skatījusies japāņu *multenes*. Ir tāds Vācijas televīzijas kanāls RTL2. Man patika. Mēģināju arī zīmēt, bet tad vēl daudz kas neiznāca. Atceros, ka skolas laikā klasesbiedri mani ķircināja "tev jau jānācās japāņu valodu!". Vispirms tas bija tikai joks, pēc tam pie sevis nodomāju "un kāpēc gan ne?". Mācīties gan no sākuma es

"Varu uzzīmēt skaistus hieroglifus, ber raksfīt tos ir grūti"

tomēr aizgāju uz angļu filologiem. Taču man tur nepatika un es aizgāju no turienes projām. Nav tā labākā motivācija, tomēr patiesa. Pagājušajā gadā es uzsāku japāņu valodas studijas, un tagad ar savu dzīvi esmu ļoti ap-

mierināta.

Ko tu darīji, lai no mēģinājumiem zīmēt arī kaut kas labs sanāktu?

Es divas reizes mēģināju iemācīties zīmēt profesionāli. Un abas ne-

vidus lapa ▶

Sleja E-pastkastītes ziņas

GITA LIEPIŅA,
numura redaktore

Avīzes esot nepieciešamas, lai paziņotu: "Lords Džons ir miris" cilvēkiem, kuri nav pat zinājuši, ka tāds lords Džons ir dzīvojis...

Ļoti iespējams, ka Tev avīzes nav nepieciešamas, taču vismaz vienai avīzei esi nepieciešams Tu. Vismaz viena avīze ir Tavā pusē. Tā ir atvērta Tavam viedoklim. Un tieši Tu vari to veidot! Cik Tev ir divi reizi divi? Ja pieci - Tavi raksti tiks pieteikti uz avīzes pirmā vāka. Ja tik, cik vajag - Tavās fotogrāfijas avīzē būs krāsainas.

Tevī sapratis pat tad, ja runāsi kā Orientālistikas katedras lektors Edgars Katajns - japāņu valodā. Tevī ieklausīsies arī tad, ja spēlēs to, ko radio NABA didžeji Miks un Mārtiņš - lounge. Tevī skatīsies ne tikai tad, ja zīmēsī līdzīgi Moderno valodu fakultātes studentei Olgai - mangas.

"Universitātes Avīzei" ir nepieciešams, lai Tu šajā pašā mirkli atvērtu savu e-pastkastīti un, ierakstot sadaļā "To:" luua@lu.lv, paziņotu "Man ir savs viedoklis" cilvēkiem, kuri nav vēl pamanījuši, ka Tu tāds vispār esi! **LU**

universitātes avīze

Latvijas Universitātes izdevums
Iznāk kopš 1922. gada 25.
septembra

Adrese: Raiņa bulv. 19 - 127,
Rīga, LV - 1586
Tālrunis: 7034328
Fakss: 7034438
E-pasts: luua@lu.lv

NUMURA REDAKTORE:

Gita Liepiņa, e-pasts:
Gita.Liepina@lu.lv

ZIŅU REDAKTORE:

Inese Apse, e-pasts:
Inese.Apse@lu.lv

ŽURNĀLISTI:

Anda Lase, e-pasts:
Anda.Lase@lu.lv

Māra Sadovska, e-pasts:
Mara.Sadovska@lu.lv

FOTOGRĀFS:

Toms Grinbergs,
Tālrunis: 7034383,
Toms.Grinbergs@lu.lv

Iznāk katru otro otrdienu.

Reģistrācijas apliecība nr. 535.
© Pārpublicēšanas un citēšanas
gadījumā atsauce uz "UA" obligāta.

www.lu.lv/ua

ARTŪRS ROMĀNS,
LU JF students

Labdien!

Studiju laikā rakstu Jums pirmo reizi. Esmu Latvijas Universitātes Juridiskās fakultātes 5. kursa students. Vēlos iepazīstināt Jūs un avīzes lasītājus ar C brīvās izvēles kursu "Medicīniskās problēmas kosmetoloģijā".

Varbūt kādam šķitīs, nu ko gan jurists tik īpaši ir atradis tieši šādā mācību kursā. Jāteic, ka izvēlēties šo kursu mani pamudināja kolēģi, kas ir speciālisti medicīnas jautājumos un ar kuriem saistās mans - jurista darbs. Manuprāt, ar medicīnu saistītu C daļas kursus juristi neizvēlas dažādu iemeslu dēļ - laika trūkums, neieinteresētība, vai citi.

Ar interesi apmeklēju kur-

AGNESE BEĻAJEVA
LU VFF studente

Eseja konkursam "Studentu Students" "ES - AgnessA"

Kas es esmu šajā pasaulē? - Asns, kurš jādiedzē, vai mēs, kurš jākalnē??? - Patiešām nezinu.

Gribēju kļūt aktrise, bet droši vien kļūšu... vēsturiece.

Uzskatu, ka ikviena cilvēciska būtība neslēpjas vienā vienīgā "es" veidolā. Manuprāt, jebkurš sevi ietver milzum daudz sava "es" izpausmes, pie tam visas patiesas. Un vienīgi būt aktierim vai mākslas pārstāvim nozīmē legalizēt visas savas iedabas īpatnības. Reiz tieši šādu aicinājumu sajutu arī sevi. Citās profes-

BEĀTE
LU studente

Sveiki!

Rakstu vēstuli LU avīzei, jo nezinu, ko citu darīt. Gribētu runāt par pasniedzēju attieksmi pret studentiem nevis sesijas laikā, kad visi ir uztraukušies un nav grūti panākt kāda nervu sabrukumu, bet gan studiju semestru laikā.

Varētu domāt, ka semestris ir plānots, lai students pēc iespējas efektīvāk spētu apgūt nepieciešamo vielu, kas kalpo kā nozares pamati. Tomēr ir jāskatās ar parādību, kad pasniedzēji neierodas uz lek-

sa lekcijas, kurās pasniedzēji analizēja ar medicīnas nozari - kosmetoloģiju saistītus ētikas, estētikas, ekonomikas un juridiskus jautājumus.

Ši kursa vadītājs ir LU profesors Alfrēds Miltiņš un viņa līdzstrādnieki - asoci. profesore Dr. med. Ināra Ančupāne un lektors Vents Miltiņš.

Medicīniska rakstura jautājumus lekcijās analizēja Vents Miltiņš, pievēršoties segaudu (ādas un gļotādas) problēmām, uz klausījām viņa

Jebkuram studentam gribētos zināt, kādā izskatā jāierodas pie darba devēja, lai radītu viņā labāko iespaidu par sevi.

vērtējumu par eleganta izskata nepieciešamību, kādā veidā iespējams koriģēt esošos defektus, ar kādiem līdzekļiem un kādiem ārstiem - profesionāļiem tas būtu jāveic.

Domāju, ka piekritīsiet man, ka jebkuram studentam gribētos skaidri zināt, kādā izskatā viņam jāierodas pie potenciālā darba devēja uz darba interviju, lai radītu viņā subjektīvi labāko efektu un iespaidu par sevi.

Kosmetoloģijas līdzekļu izplatīšanas un pieprasījuma pamatā ir reklāmas spēks. Par reklāmu un ar to saistītajiem jautājumiem par eleganci, formu, lekciju vadīja mākslas zinātņu doktorante, akcentējot

uzmanību reklāmu saturam, kas bieži vien tiek pasniegts zinātniski nepamatota saukļa formā.

Profesors Alfrēds Miltiņš savās lekcijās iepazīstināja

studentus ar reliģiologa, filozofa un dzejnieka Roberta Mūka (Avena) devumu literatūrā, kā arī analizēja Sokrata redzējumu par cilvēka ķermeņa valodu un uzvedību. Profesors pastāstīja par Roberta Mūka (Avena) 80. dzimšanas dienas svinībām "Māmuļā", kurās piedalījās arī mūsu prezidente Vaira Vīķe-Freiberga. Lekciju gaitā profesors iepazīstināja studentus ar pirmā cilvēka Latvijā darbiem seksuāli transmisīvo slimību ārstēšanā. Latvijā pirmais šīs problēmas risināja LU profesors, ārsts, ģenerālis Pēteris Sniķeris (1875-1944).

Uzskatu, ka pēc noklausītā kursa esmu kļuvis zināšanām bagātāks, un piekritu ārstei un kosmetoloģei Mārai Piņķei, kas rakstīja, ka ir pateicīga savai otrajai Alma mater un šī "mašina, kas vēl kalpo, vēl jāizmanto". (U.A., Nr. 9, 2003, 8.lpp.) Skaistums ir burvīgs brīnums. **LU**

sijās tā nav pieņemts, jo tajās katrā valda savi kanoni un nepieciešamības pielāgoties.

Tomēr jau otro gadu studēju vēsturi un ar katru dienu par to priecājos arvien vairāk. Tur esošie pasniedzēji man palīdzēja nonākt pie atziņas, ka bez vēstures zināšanām nevienam kultūru saprast nav iespējams. Esmu dzimusi meklētāja un varu sev piedēvēt tieksmi izzināt pasauli un īpaši jau savu nozīmi tajā. Uzskatu, ka tas iespējams tikai caur kultūru attīstības apzināšanos un izpēti, tāpēc šāda pieeja mani interesē. Esmu gatava krustot zobenus ar ikvienu, kas tēmu nicināšanas bultas Brīvības bulvāra 32 virzienā. Manuprāt, šobrīd pieprasītās zinātnes, protams, ir vērtīgas, taču, vai tās glābs cilvēci?

Vēstures studēšana vien jau nu arī cilvēci noteikti neglābs, bet mani gan, kaut vai kristalizējot vērtību orientāciju.

Tas bija par akadēmiskām lietām, tagad par ko citu. Vēlos vakaros pēc izpriecām, kad prieka palicis pavisam maz, izlienot no Vecrīgas piesātinātajiem mūriem, mājupceļā reizēm uzbraucot ar viesnīcas "Reval Hotel Latvia" liftu, pašā augšā stāvēt, es redzu gan cilvēkus asarās un cilvēkus baidās, gan cilvēkus lomās un cilvēkus postā, un secinu, ka tomēr nebūs, kur paslēpties ne no sevis, ne patiesām vai iedomātām problēmām. Un tad es laizos, nevis kritu lejup ar kādā izradē noklausītu patiesību, ka "maza daļa tiks parādizē, lielā tiks dzīvē, varbūt"! Un, ja ir jāizvēlas - es izvēlos dzīvi! **LU**

ciju un vispār neuzskata par pareizu paskaidrot savus nebušanas iemeslus.

Nākamā parādība, kas ir raksturīga pasniedzējiem, ir nepārtraukta slimošana. Tipis-

naudu, svarīgi ir tas, vai mēs spējam cienīt tos, ar kuriem tiekamies varbūt pat biežāk nekā ar ģimenes locekļiem.

Nākamā problēma LU ir plaģiātisms, kas patiesībā tika

Nav svarīgi, kurš kuram maksās, svarīgi, vai mēs spējam cienīt tos, ar kuriem tiekamies biežāk nekā ar ģimenes locekļiem.

ki, ka, mainoties laika apstākļiem, vismaz viens pasniedzējs būs saslimis un neieradīsies darbā. Runājot par obligāto lekciju apmeklējumu, kurš ir kā pastāv, jāsecina, ka ne tikai studenti, bet arī pasniedzēji to neievēro. Nav svarīgi, kurš kuram maksā, vai kas saņem

veicināts no pašu studentu vidus. Radio NABA dzirdēju, ka 50% studentu piekopi plaģiātismu un man tas likās pārsteidzoši liels skaits, lai gan nevaru zināt, kā tas ir. Ņemot vērā, ka pati to esmu atbalstījusi, dodot kursa biedriem konspektus un referā-

Madlēna Olbraita priecājas pievienoties Universitātes saimei

INESE APSE,
LU Preses centrs

Bijusī ASV valsts sekretāre Madlēna Olbraita otrdien, 27.janvārī, viesojās Latvijas Universitātē, lai teiktu uzrunu gadskārtējās zinātniskās konferences atklāšanas plenārsēdē un saņemtu Latvijas Universitātes Goda doktora diplomu. Viešņa puda prieku par viņai izrādīto godu un solīja pie mums viesoties atkal.

“Lai gan saskaņā ar Bībeles, dot ir svētīgāk nekā saņemt, man nākas atzīt, ka saņemt tomēr ir ārkārtīgi patīkami,” Olbraita ar humoru puda prieku par saņemto goda doktora grādu. Rektors Ivars Lācis, nolasot Senāta lēmumu par grāda piešķiršanu, sacīja, ka tagad Olbraita ir piepulcējusies LU personālam un ir pie mums gaidīta arī LU 85 gadu jubilejā 28.septembrī.

LU Senāts nolēma Olbraitai piešķirt Goda doktora grādu (*Doctor honoris causa Universitatis Latviensis*) par izcilieim sasniegumiem politikas zinātnēs un ieguldījumu Latvijas valstiskās neatkarības nostiprināšanā, veicinot valsts iesaistīšanos starptautiskajos procesos.

LU Goda doktora grāds

LU Goda doktora diplomu no rektora Ivara Lāča rokām saņem Madlēna Olbraita

2000.gadā piešķirts arī Latvijas Valsts prezidentei Vairai Viķei-Freibergai, 1999.gadā toreizējam Čehijas Republikas prezidentam Vāclavam Havelam un citiem izcilieim zinātniekiem, politiķiem un sabiedriskiem darbiniekiem.

“Latvija ir sinonīms vārdam brīvība,” uzstājoties konferencē, sacīja bijusī ASV Valsts sekretāre. Demokrātijā, ko sasniegusi Latvija ir pamats priekam, norādīja Olbraita, taču tā nozīmē arī atbildību. “Viens no dārgākajiem Latvijas valsts pienēsumiem Ziemeļatlantijas aliansei un ES ir dzīvās atmiņas par to, ko nozīmē dzīvot bez brīvības,” viņa sacīja LU 62. Konferencē plenārsēdē “Latvijas ārpolitika pārmaiņu

krustcelēs” uzstājās arī ārlietu ministre Sandra Kalniete, izklāstot Latvijas ārpolitikas turpmākos pamatvirzienus, profesore Žaneta Ozoliņa un doktorants Ivars Iļjabs.

Līdz martam LU 62.Konferences programmā iekļātas deviņas plenārsēdes un 83 sekciju sēdes. LU zinātnieki, docētāji, studenti un viesi nolasīs 1089 referātus visdažādākajās zinātņu nozarēs: bioloģijā, ģeogrāfijā, datorzinātnēs, ekonomikā, socioloģijā, pedagoģijā un filoloģijā u.c.

LU 62.Konference ir veltīta LU 85.gadadienai. Konferencē materiāli tiks publicēti žurnālā “Latvijas Vēsture” un citos LU izdevumos. Konferencē programma atrodama interneta lapā www.lu.lv. **UEA**

BOBCATSSS laiks un vieta idejām

INESE APSE,
LU Preses centrs

Latvijas Universitātē aizvadītajā nedēļā notika starptautisks studentu simpozījs - BOBCATSSS, kas pulcēja ar informācijas zinātni un bibliotēkzinātni saistītus un ieinteresētus studentus, pasniedzējus un profesionāļus no visas pasaules.

BOBCATSSS galvenais mērķis un uzdevums ir piedāvāt iespēju - laiku un vietu - dažādu valstu un kultūru pārstāvjiem satikties, lai spriestu un apmainītos ar idejām, zināšanām un rezultātiem, kas iegūti ar akadēmiskās, pētījumu un praktiskās darbības pieredzi bibliotēkzinātnēs un informācijas zinātnes laukā.

BOBCATSSS simpozījs atsedz internacionālu dimensiju, simpozija tematiskais uzstādījums atbilst visaktūālākajiem jautājumiem, par kuriem bibliotēku darbinieki runā arī citur visā pasaulē: “Bibliotēka un informācija multikulturālā vidē”.

BOBCATSSS simpozījs atsedz internacionālu dimensiju

Trīs dienas simpozija sesijās tika aplūkoti dzimuma jautājumi un problēmas informācijas darbā, bibliotēkas un biznesa attiecības, bibliotēku finanšu jautājumi, diskutēti par bibliotēku servisa kvalitāti, ētikas jautājumiem, privātajām bibliotēkām, digitālo projektu īstenošanu, elektroniskajām grāmatām u.c. jautājumiem.

Latvijas Nacionālās bibliotēkas direktors Andris Vilks uzskata, ka šādā veidā topošie bibliotēkari, topošie

informācijas menedžeri, kas vēl 2050.gadā strādās bibliotēkās, mācās būt prestiži. “Bibliotēkari stereotipi ir briesmīga tēma, kuru ārkārtīgi sarežģīti mainīt. Bet daļēji vainojami arī paši bibliotēkari. Bibliotēkari kaunas no tā, ka viņi ir bibliotēkari,” norāda Vilks.

Simpoziju sadarbībā ar Boras universitāti Zviedrijā organizēja LU informācijas un bibliotēkzinātnes studenti. Šī ir jau 12. BOBCATSSS sanāksme. **UEA**

Karstās ziņas

LU kase slēgta. Maksā bankā!

Maksājumi par studijām Latvijas Universitātē no februāra jāmaksā tikai ar bankas starpniecību. Studenti maksājumus var veikt jebkurā bankā, arī izmantojot interneta banku. Lai nerastos lieki pārpratumi, LU vadība aicina studentus uzmanīgi iepazīties ar rekvizītiem, informāciju, kas jānorāda maksājuma uzdevumā, lai nauda nonāktu tieši tur, kur tai jānonāk.

LU Studentu teātra izrāde - vislabākā!

Par amatierteātru festivāla “Rīga spēlē teātri” labāko izrādi ir atzīta LU Studentu teātra izrādītā Augusta Strindberga “Jūlijas jaunkundze”, ko iestudējis režisors Visvaldis Klintonsons. Festivāla balvas - “Tomus” saņēma arī izrādes aktieri. Kaspars Kotāns par Žana lomu saņēma balvu kā labākais aktieris, bet Signe Gravleja, kas atveido Jūlijas lomu, saņēma balvu nominācijā labākā aktrise. Amatierteātru festivāls, kas notika no 23. līdz 25.janvārim VEF Kultūras pilī, pulcēja 11 teā-

Foto no LU Studentu teātra pers. arhīva

rus, teātra studijas un drāmas ansambļus. Amatierteātrus vērtēja kompetenta žūrija.

Fizmatu un LMA studentu “AKTS”

26.janvāra naktī, spītējot salam, Daugavas ledus tika izrotāts ar 15 x 50m lielu uzrakstu “AKTS”, ko var labi saskatīt gan no Akmens tilta, gan Triangula bastiona. Šo ieceri realizēja Latvijas Mākslas akadēmijas (LMA) un Latvijas Universitātes Fizikas un Matemātikas fakultātes studenti. Akcija ir daļa no LMA 66.karnevāla “Futūristiskais Akts”, kas notiks 14.februārī. “Mēs velamies

atklāt jaunu “Akta” definīciju – nākotnes aktu, kas sevi apvieno mākslu un zinātni,” norāda projekta autori. Jaunās mākslas apvienošana ar tehnoloģijām ir tendence, kas ir aktuāla parādība 21.gadsimta mākslā, tāpēc šoreiz LMA karnevāls tiek veidots kā kopprojekts starp Mākslas akadēmijas Studentu padomi un LU Fizikas un Matemātikas fakultātes Studentu padomi.

Mecenātu stipendijas Studijas Bibliotēka Pētniecība dažādas iespējas Studentu serviss jaunās zinātnes atklāšana un izpēti karjeras padoms un C daļas kursi Studiju kursu reģistrs Studiju maksa Kredīti Stipendijas Rotācija Pētnieku zinātniskās publikācijas projekti un sadarbības projekti Doktora studijas Latvijas Universitātes Raksti Pakalpojumi studentiem Transporta mēnešbijetes Studentu viesnīcas

www.lu.lv

...visjaunākās ziņas un aktualitātes...

10+2x9 pakāpieni Ar stipendiju pāri šķēršļu joslai

ANDA LASE,
"Universitātes Avīze"

Andersona stipendiāts MĀRIS BUILIS, LU IT sistēmu administrēšanas specialitātes 2. kursa students. Nodarbības ir pāris reizes nedēļā, un līdz auditorijām, kā saka Māris, ir „desmit plus divreiz deviņi pakāpieni”.

LU līdz šim apmācība vairāk tika vērsta uz programētāju specialitāti, tagad šis baltais plankums vismaz daļēji ir aizpildīts. Mums vairāki pasniedzēji ir profesionāļi, kuri paši strādā datorjomā, tādēļ studentiem ir priekšrocība saņemt zināšanas, kas pamatojas uz pasniedzēju pašu praktisko darbu. Mācību procesā pozitīvais ir arī tas, ka notiek domu ap-

Foto no Māris Builja personīgā arhīva

Māris Builis

maiņa ar kursa biedriem.

Ko vēlētos darīt nākotnē? Veidot reālus pielietojumus, redzēt, kā papildināt savā starpā programmas, veidojas kopējā datorsistēma. Kā no klucīšiem gatavu, „ejošu” risinājumu. Viens no darbiem ceļā uz to ir datorsistēmas administrators, kas uztur datorus darba kārtībā, lai tiem, kuru darbs saistīts ar datoru lietošanu, nevajadzētu pašiem par to rūpēties. Zināmu daļu problēmu var atrisināt arī attālināti, bet dažreiz ir vienkārši nepieciešams atrasties pie cilvēka un viņa datora, jo, apskatoties uz vietas, vienmēr iespējams noskaidrot kādas nianšes, ko nevarētu izprast, sazinoties pa telefonu. Administratoram būtu jāiedziļinās problēmā, kas radusies, jāveido „lietotājdroša” sistēma. Domāju, ka nākotnē saskarsme ar datoru varētu kļūt vienkāršāka, līdz ar to zināšanu apjoms, kas jāapgūst vienkāršiem lietotājiem, būtu mazāks.

Dators piedāvā ārkārtīgu dažādību, kopā ar internetu tas veido praktiski neapverami plašu darbības lauku. Arī ikdienā mēs arvien biežāk, to pat nemanot, saskaramies ar

datoriem.

Reizēm gadās situācija, kad ir dusmīgais administrators un muļķīgais lietotājs...

No vienas puses, šādu iespaidu veido dažādi „sisađmini”, kas ļauj izpausties sava rakstura īpatnībām. Profesionāls administrators ar pieredzi noklusēs, nestrosts cilvēku par kļūdu, bet mierīgi izdarīs savu darbu, novērsīs problēmu, bet pēc tam ierobežos lietotāja tiesības tā, lai viņš vairāk to nevarētu atkārtot. No otras puses, bieži gadās situācija, (un pēdējā virsma epidēmija to atkal pierāda), ka lietotājs nepadomājot atver bez brīdinājuma atsūtīta e-pasta pielikumu, bet šajā sūtījumā ir vīruss. Bez pieprasījuma atsūtītu failu noteikti nevajadzētu tā vienkārši vērt vaļā, bet reizēm cilvēka lietotāja lēmumi vienkārši nav saprotami...

Lai mācītos un strādātu datorozarē, nepieciešams...

Pirmkārt jau nepieciešama interese par šo darbu, par datoriem. Vēl - novērošanas spējas, laba atmiņa, loģiskā domāšana, spēja saistīt dažādus notikumus kā cēloņus un sekas. Jāprot „rakt”, patstāvīgi pētīt problēmas. Pirms studijām mācījos mājās, izmantojot elektroniskā formā pieejamus materiālus. Reizēm liekas, ka internetā var atrast atbildes uz visiem jautājumiem. Būtībā - ja reiz datorprogrammu ir izveidojis kāds cilvēks citiem cilvēkiem, tad arī es spētu to izmantot, ir tikai jāizpēta - kā. Arī grāmatas, vismaz specialitātē, vairāk lasu elektroniskā formā. Šobrīd saistība ar datoriem zinu pamatus par daudzām tēmām, cenšos zināšanas vairākās jomās padziļināt, tādēļ jau arī mācos.

Virtuālā pasaule? Viss ir atkarīgs no paša cilvēka, daži tajā mēdz iegrimt „lidz aušim”. Man šāda virtuālā vide tomēr ir tikai reālas dzīves papildinājums, veids, kā nemitīgi būt savā kompānijā. Protams, ar tās palīdzību tiek risināti arī komunikācijas jautājumi. Tai pat laikā šādas virtuālās sabiedrība ļauj uzziņāt un izmēģināt ko jaunu, reāli neiespējamu. Piemēram ir tāda populāra daudzlietotāju interneta spēle *Ultima Online*, kurā var izveidot savu *otro es*, darbojoties pēc noteiktiem likumiem izveidotā maģiskā pasaulē, cīnities, pelnīt naudu, un gūt sasniegumus šajā virtuālajā sabiedrībā. Šeit ir daudzi reālas dzīves elementi un, galvenais, sajūta, ka ir kaut kas sasniegts, tāpēc šāda spēle var būt ļoti *ievelkoša*. Kamēr spēle nekļūst par apsēstību, kamēr cilvēks nodaļa virtuālos notikumus no reālajiem, iespējams gūt neatkārtojamu pieredzi un vienkārši ļoti patīkamu laiku. [RE]

INESE JURKOVSKA,
Akadēmiskā departamenta
metodiķe

Pagājušā gada nogalē, 22. decembrī, četri Latvijas Universitātes studenti saņēma profesora Edgara Andersona piemiņas stipendijas - katrs 100 ASV dolāru.

Šo stipendiju pēc pazīstamā vēsturnieka profesora Edgara Andersona nāves 1989. gadā nodibināja viņa atraitne Līgita Andersone, katru gadu to saņem četri Latvijas Universitātes studenti ar veselības problēmām un bāreņi.

Ziemassvētku laikā, kad cilvēki tic brīnumam, kad piepildās viss labais, Akadēmiskajā departamentā jaukā, sirsniņā atmosfērā stipendijas saņēma: Natālija Drozda (Filoloģijas fakultāte), Natālija Vasiljeva (Filoloģijas fakultāte), Māris Builis (Pedagoģijas un psiholoģijas fakultāte). Stipendija piešķirta arī Ilzei Sprudžānei (Pedagoģijas un psiholoģijas fakultāte), bet viņa slimības dēļ nevarēja ierasties.

Ar stipendiatiem tikās LU mācību prorektors Juris Krūmiņš, LU Akadēmiskā departamenta direktors Ojārs Judrups, LU Akadēmiskā departamenta direktora vietniece studiju darbā Lolita Spruģe, LU Studentu padomes pārstāve Ance Bērziņa, LU Akadēmiskā departamenta metodiķe Inese Jurkovska. Kaut arī sarunas tēma ir sāpīga problēma ne vienam vien mācītājam gribošam jaunietim, kuram ir nopietnas veselības

Prorektors Juris Krūmiņš sveic LU FF studenti Natāliju Drozdu

problēmas, tikšanās brīdī valdīja patiesi sirsniņa un ieinteresēta atmosfēra. Juris Krūmiņš uzsvēra, ka, domājot par rittdienu, pēc iespējas ātrāk jārisina jautājums par iespēju nodrošināt studentiem invalīdiem pilnvērtīgas mācību iespējas Latvijas Universitātē. Šobrīd studentiem invalīdu ražos ir grūti vai pat neiespējami nokļūt fakultāšu ēku augšējās stāvos. Līdz ar to, studenti bieži ir spiesti izvēlēties specialitāti ne pēc interesēm, bet varēšanas nokļūt mācību iestādē. Ojārs Judrups un Lolita Spruģe aicināja stipendiatus pastāstīt par sevi, par sasniegumiem un iecerēm, nenoklusēt arī ne tik pozitīvas lietas studiju procesā. Katram bija ko teikt - gan izdarīts daudz, gan sapņi, kas jāisteno. Vien, dzīvojot pēc slimības diktētajiem noteikumiem, dažās situācijās, lai piepildītu savas vajadzības un ieceres, tās kļūst „viena vienīga šķēršļu josta”. (M.Builis) Arī studentiem ar redzes un

dzirdes traucējumiem ir ierobežota iespēja pilnvērtīgi piedalīties mācību procesā (paspēt pierakstīt, dzirdēt pasniedzēja teikto utt). Nevar nepieņemt I.Sprudžānes rakstītajam pieteikumam vēstulē, ka “šie cilvēki nereti ir ar savādāku skatījumu uz dzīvi un pasauli, svarīgi ir viņiem palīdzēt to izpaust...”. Ir nepieciešama gan pastiprināta veselības kontrole, gan papildu līdzekļi.

Ance Bērziņa pastāstīja par iespējamiem studentiem ar īpašām vajadzībām piedalīties LU Studentu padomes darbā. Visi klātesošie izteica cerību, ka sadarbība veidosies, studentu nedrošība kļūs mazāka un piemērotu studiju izvēle lielāka...

Stipendiāti vienprātīgi atzina, ka stipendija ir jauka un negaidīta Ziemassvētku dāvana. Paldies Līgītai Andersonei un visiem, kuri atbalstīja un palīdzēja īstenot nelielo, bet jauko iespēju jau 14 gadus pasniegt šo Ziemassvētku dāvanu! [RE]

In memoriam

KIRA KALNIŅA
6.11.1924 - 31.12.2003

Pagājušā gada pēdējā dienā noslēdzies mūsu ilggadējās darbīgās kolēģes Kiras Kalniņas mūžs. K. Kalniņa studējusi franču, pēc tam valodu Rīgas Pedagoģiskajā institūtā un vairāk nekā 30 gadus nostrādājusi par pasniedzēju Universitātē, ne tikai mācot, bet arī vispusīgi izglotojot topošos vācu valodas un literatūras speciālistus. Savā apbrīnojamajā erudīcijā dažādās kultūras jomās, kā arī mīlestībā uz klasisko mūziku K. Kalniņa labprāt dalījās gan ar studentiem, gan kolēģiem. Nav aizmirstamas viņas organizētās tēlotājas mākslas izstādes, literārie sarīkojumi ar iestudējumiem, kuros piedalījās studenti, ekskursijas, meža stādīšanas talkas un dažādi citi pasākumi, kas notikuši, pateicoties K. Kalniņas neizsīkstošajai enerģijai.

Šai izcilajai personībai pieder nozīmīga vieta ne tikai mūsu fakultātes vēsturē. Par pelnīto cieņu un mīlestību liecināja kuplais pavadītāju pulks, kurā pārējo vidū teikt atvada savai kuratorei bija ieradušies tiklab K. Kalniņas pirmās, kā arī pēdējās grupas studenti.

Moderno valodu fakultātes pasniedzēji, darbinieki un studenti

IRĒNA PĻAVIŅA
28.02.1928 - 20.10.2003

Pārāk negaidīti pārtrūcis Valsts emeritētās zinātnieces fizikas doktores Irēnas Pļaviņas darbīgais un raženais mūžs. Esam zaudējuši Latvija un ārpus tās robežām ļabi pazīstamu speciālistu cietvielu (jonu kristālu) fizikā.

Radoša ir I.Pļaviņas sadarbība gan jauno zinātnieku skološanā, gan kopējos eksperimentos ar zinātniekiem Latvijā, Igaunijā, Krievijā, Ukrainā, Polijā. I.Pļaviņa ir autore un līdzautore vairāk kā 80 zinātniskām publikācijām un 40 ziņojumiem starptautiskās konferencēs, arī 8 izgudrojumiem.

Nesavtīga darbā, prasmīga fiziķu-eksperimentatoru audzinātāja, ar ļoti iejūtīgu, labestīgu un korektu attieksmi pret kolēģiem, - tāda viņa paliks mūsu atmiņā. Tāpēc tik kuplā skaitā 2003. gada 24. oktobrī, kopā ar skolas un studiju biedriem uz atdusas vietu Raiņa kapos pavadījām Irēni Pļaviņu, vienu no pirmajām Latvijas fiziķēm-doktorēm, Jonu kristālu spektroskopijas laboratorijas dibinātāju un vadītāju Fizikas institūtā, sakot viņai lielu paldies.

**LU Cietvielu fizikas institūts
LU Fizikas institūts**

Katram latvietim ir pienākums

◀ pirmā lapa

tauta pastāvēs, kamēr būs latviešu valoda. Ja mēs labprātīgi pievienojamies tiem, kuri pieļauj, ka valodā brīvi ienāk angļi, krievi, kas paliks pāri no latviešu valodas? Nepaieš ilgš laiks, un latviešu valoda deformēsies, vispār kļūs nevaļadzīga. Neesmu pašplūsmas piekritēja. Valoda ir jākopj, it īpaši tāpēc, ka esam mazā tauta. Esam lielu valodu ielenkumā, tas ir pamats uztraukumam.

Ko katrs varam darīt valodas labā?

Svarīga ir katra paša apziņa, kas viņš ir un kas vēlētos būt. Latvieša pienākums būtu apgūt valodas augstāko formu – literāro valodu. Atmodas laikā Jānis Peters ir teicis: „Katram latvietim ir pienākums pret savu tautu un valodu.” Tā ir audzināšana. Ja pat skolā uzskata, ka jauniešiem pietiek ar parasto sarunvalodu, tas ir barbarisms pret valodu.

Valodnieki rūpējas par valodas augstāko formu, literāro valodu, bet sava vieta ir arī ne-literārajai valodai, žargonam. **Valoda ir daudzfunkcionāla, un katrai dzīves situācijai ir cita valoda.** Jā, es esmu par literārās valodas lietojumu visā valstī, bet tas nenozīmē, ka vērsos pret dialektiem. Ja esmu kādā novadā, kur runā kādā citā dialektā, tad vienmēr ir žēl, ka neprotu tā novada valodu, kaut saprotu.

Žurnālists Sergejs Kruks, par publisko valodu runājot, lietoja tādu apzīmējumu kā *depu-*

tātu valoda, kas neatbilst literārās valodas prasībām, jo cilvēks no mazotnes nav gatavojies kļūt par deputātu, parasti viņš šādā amatā nokļuvis nejauši. Pretstatā aristokrātu ģimenes, kurās jau no mazotnes māca, kā uzvesties, kā runāt atšķirīgās situācijās. Deputāti bieži vien runā to, *kas uz mēles*, vienādi kā mājas, tā darbā un ne-

Ja uzskata, ka valodu nevajag kopt, un par to nevajag rūpēties, tas ir apmēram tāpat kā bērnam ļaut augt pilnīgi savā vaļā un, ja viņš saslimst – neārstēt.

apzinās, ka valoda daļrūnīgi liecina par viņu pašu.

Ir dzirdēts sakām, ka tagad latviešu valodai ir vislabākie attīstības apstākļi, es gan uzskatu, ka tādi tie bija pirmās Latvijas brīvvalsts laikā. Mūsdienās ir ļoti smags krievu valodas mantojums, bez problemām valodā ienāk angļi. Cienijamos žurnālos nemitīgi sastopu netulkotas frāzes gan krievu, gan angļu valodā. Dziedātāja Larisa Mondrusa, ilgus gadus dzīvojuši svešumā, runā skaistā latviešu valodā. Dažs aizbrauc uz gadu un savā dzimtajā valodā jau izsakās ar grūtībām. Tas liecina par cilvēka attieksmi, audzināšanu.

Valodas izjūta ir tāds pats talants kā muzikālā dzirde, teicis Kārlis Dēķens. Ne katram tā ir, bet to var attīstīt un kopt jau no bērnības. Paša

cilvēka pienākums būtu pilnveidot savu valodu, savas valodas negludumus apzināties un tos novērst.

Deviņdesmito gadu sākumā Latvijas Universitātē atcēla iestājesāmenus latviešu valodā. Rezultāts bija tāds, ka vidusskolēni nepietiekami mācījās latviešu valodu un vēlāk, studenti būdami, vairs nespēja rakstīt bez ortogrāfijas un interpunkcijas kļūdām. Esmu redzējusi arī tik kļūdaini uzrakstītu vēstuli, ka liekas, – to rakstījis pilnīgi neizglītot cilvēks.

Valoda rāda cilvēka inteligenci. Cilvēku noteikti vērtēju pēc valodas, kādā viņš runā. Televīzija ir raidījumi, ko nevaru skatīties un klausīties sliktās valodas dēļ.

Sabiedrība ir saslimusi ar vācu izcelsmes vārdu lietošanu – vinnēt, bildes. Daži zinātniski darbi, kas rakstīti latviski, bet kuru teorētiskā literatūra ir bijusi angļu valodā, nav saprotami, jo vārdi neveido kopsakarību, jo teksts ir tulkots burtiski.

Katram cilvēkam ir sava individuāla valoda, katram savi iecienītie miļvārdiņi, salīdzinājumi. Rakstnieku valoda, piemēram, Gunara Janovska daiļdarbi ir tik bagāti savā izteiksmē, ka pēc viņa darbiem var uzrakstīt pilnīgu latviešu gramatikas grāmatu.

Pārdzīvoju, ka tagad aug-

stākajā izglītībā pāriet uz trīsgadīgo bakalaura programmu. Samazināsies studiju laiks, bet daudzi studenti vidusskolu ir beiguši ar sliktām zināšanām. Trīs gadu laikā visu izlīdzināt un sasniegt pietiekamu līmeni nav iespējams. Bez tam latviešu filoloģijai ir plašs fons – latīņu, vācu, angļu, lietuviešu valoda,

Bija noteikts ar likumu, ka skolā literārā valodā jārunā ikviena priekšmeta skolotājam. Tagad par valodas kvalitāti Latvijā atbild galvenokārt valodnieki, skolā – latviešu valodas skolotāji. Valodniecība ir arī viena no vismazāk finansētajām nozarēm.

Nākotnes perspektīvas neredzu īpaši spožas. Trūkst

Tikko iznākušās monogrāfijas "Latviešu literārās valodas morfoloģija" 1 daļas autore LU asoc. profesore Dzintra Paegle

antīkā kultūra, ētika un filozofija, kas kopā veido kulturālu cilvēku. Samazinātajā laikā daudz priekšmeti vairs nevarēs būt. Cietīs izglītības kvalitāte. Jo nopietnāks saturs ir bakalaura programmai, jo labāk.

Šobrīd Latvijas valstij trūkst spēka, lai nodrošinātu valodniecības attīstību, gādību par latviešu valodu. Pirmās Latvijas brīvvalsts laikā bija izvirzīta teorija par valsts kopības gara audzināšanu, kurā viens no galvenajiem elementiem bija literāri kopta valoda.

spēcīgas institūcijas, kas varētu koordinēt valodas attīstības procesus, paši valodnieki sašķēlušies sava lieluma demonstrēšanā. Pašreizējā valodas situācija vairāk vai mazāk atkarīga no valsts ekonomikas. Cilvēki ir aizņēmi ar vienkāršām problēmām savas eksistences nodrošināšanai, viņus maz interesē valodas kvalitāte. Šobrīd valodas lietotāji labprāt papildina latviešu valodu ar citām valodām, kas līdz nes arī svešu domāšanu, svešu izteiksmi. Jācer, ka tas neturpināsies. **UE**

Populāri pārpratumi, tīrs ūdens un vērtspapīri

VIJA APINĪTE,
LU Bibliotēka

Ko piedāvā ik ceturtdienas LU Bibliotēkas jaunāko grāmatu apskats?

Ekonomika

Lai Latvijas lauku ļaudis tiktu pie Eiropas Savienības naudas, nepieciešamas zināšanas ekonomikā. Te var palīdzēt grāmata "Ekonomikas augstākā izglītība – laukiem".

Studentiem un attiecīgās jomas lietpratējiem paredzēts krājums "Vērtspapīru tīrums zinības".

Finanšu pasaules salīdzinājums plašākā skatījumā piemīt grāmatai "International Financial statistics".

Jurisprudence

Jurista Gunta Zemiša grāmata "Arvalsts valsts un tiesību vēsture" skarti juridiski jautājumi ilgākā laika posmā.

Pieredzējušais jurists prak-

tiķis Vitolds Zahars darbā "Kriminālsodus un to izpildi vērtējot" dalās pārdomās, vērtējot tiesu praksi mūsu valstī.

Ģeogrāfija

Vairākās pasaules valstīs par deficitu ir kļuvis tīrs ūdens, citur šī problēma draud vistuvākajā laikā. Par to – grāmata "Ūdens noslēpumi". Mainīgā, aizsargājamā, dziedinošā, draudīgā ūdeņu pasaule.

Grāmatu klāstu par visdažādākajām pasaules vietām papildinājis izdevums "Austrālija un Okeānija", "Griķija – Atēnas un kontinentālā daļa", "Budapešta un "Prāga".

Psiholoģija

Vai ticība spēj kalnus pārstatīt? Droši vien. Ja tā sevi mērķtieciīgi kopta. Par to – Sergeja Mamontova grāmata "Tici sev. Treniņš".

Kārinās Hercezes un Kristīnes Volfrumas grāmata

"Viriešu un sieviešu populāru pārpratumu enciklopēdija" ir veidota ar mērķi abiem tik atšķirīgajiem dzimumiem atbrīvoties no šabloniem un aizspriedumiem, labāk saprast vienu otru.

Depresija, problēmas, kuras cilvēkam šķiet paša spēkiem nepārvaramas... Ko darīt? Par šādām situācijām domājot, tapusi Ričarda Karlsona grāmata "Jūs atkal varat justies labi".

Ķīmija

Publicēts Rīgas Tehniskās Universitātes mācībspēku U.Sedmaļa un I.Sperbergas darbs "Kristologrāfija un kristālķīmija".

Reliģija

Pedējā laikā ne mazums runā par konfliktiem starp kristiešiem un islāma pasauli. Cik pamatotas ir šādas runas? Ko kristieši zina par islāmu? Šo robu zināšanās aicināta aizpildīt grāmata "Islāms. Ticība. Kultūra. Vēsture".

Vēsture

Iznākusi enciklopēdiskas ievirzes grāmata "Kultūras vēsture vārdos, jēdzienos un nosaukumos".

Vienam no svarīgākajiem posmiem cilvēces vēsturē savu darbu "Renesanse" veltījusi Austrā Avotiņa.

"Latvijas kultūras vēsture" ir apjomīgs pētījums, analizējot tautas kultūras attīstības gaitu vēsturiskā aspektā.

Ar grāmatu "Mūsu jauno dienu zeme", kas veltīta Jaunsvīrlaukai, papildinājies darbu klāsts novadu vēsturē.

Viens no vēsturnieku pedējā laikā visintensīvāk pētītajiem jautājumiem ir par Latvijas Centrālā padomi, kurā spilgtā personība bija Konstantīns Čakste. Viņš vienlīdz iestājās pret abiem totalitārajiem režīmiem – komunismu un hitlerismu. Un gāja bojā Hitle-

ra nāves nometnē. Kas gan vēl vairāk spēj saprast abu režīmu identiskumu kā trīs Baltijas tautas? Klajā nācis Dzintara Ērgļa pētījums "Latvijas Centrālās padomes vēstures nezināmās lappuses".

Angļu valodā iznākusi monogrāfija "History and Theory. Studies in the Philosophy of History". Darbs veidots robežšķirtnē starp filozofiju un vēsturi. **UE**

大学の新聞*

Es esmu virzītājspēks

"Who knows, it's a mystery..."***

◀ Ķirmā lapa

veiksmīgi. Pirmo reizi devos zīmēt uz toreizējo Skolēnu pili. Tas ilga tikai gadu. Pēc tam gāju uz zīmēšanas stundām pie privātskolotāja. Te viņam nebija laiks, te tā nebija man. Ta arī šķirāties. Es nezīmēju profesionāli. Es zīmēju to, kas man patīk. Savus iespaidus. Caur *mangām*. Tie ir japāņu zīmējumi. Un nesalīdzini tos, lūdzu, ar *pokemoniem*. Vispirms izpētī reālu cilvēku kustības vai pozas un tad, vadoties pēc tām, radu savus darbus.

Paskaidro, kas īsti ir *mangas*?

Mangas ir japāņu komiksi. *Anime* – japāņu multenes. Cik man zināms, *anime* jau labu laiku Japānā ir atzīts par tās mākslas veidu. *Mangu* pirmkārt meklējami pornogrāfiskajās gravīrās. Ja kaut kas – grāmata vai filma – mani iespaido, es cenšos to uzzīmēt savos darbos. Tās vienkārši ir bildes, kas atspoguļo manas, dažkārt arī neprātīgās, idejas. Labāk ir nezināt, par ko, tās zīmējot, esmu domājusi.

Latvijā iegūt informāciju par *mangu* un *anime* ir ļoti grūti. Pārsvārā tas notiek caur internetu. Man ir doma mēģināt sapulcināt visus mūsu Universitātes cilvēkus, kurus interesē *anime* un *manga*. Pagaidām esmu apzinājusi studentus, kuri mācās Japānas studijās. Tagad mēs kopā esam trīs. Ikviens, kam patīk japāņu multenes un to varoņi, var ar mani sakontaktēties, rakstot uz e-pastu: madhatter@inbox.lv.

Puišu pāri tavos zīmēju-

"Divas reizes mēģināju iemācīties zīmēt profesionāli"

mos ir nejausa sakritība vai japāņu multēņu varoņu likumsakarība?

To vajadzētu pajautāt Freidam. Viņam par mani būtu ļoti daudz ko stāstīt. Bet, ja nopietni, japāņu multenēm ir milzīgi daudz žanru. Bērnu multenes no tā visa aizņem tikai mazu daļu. Lielākais vai- rams ir psiholoģiskās drāmas, pornogrāfiskās multenes un *bojeviki*. Šie japāņu multēņu žanri nav domāti bērniem.

Tas, ko es zīmēju, nav homoseksualisms. Tas ir ideālās mīlestības modelis, kas, lai piesaistītu cilvēku uzmanību, ir nedaudz arī aizliegtā mīlestība. Šādas *mangas* pārsvārā zīmē sievietes. Tā ir

māksla, nevis realitāte.

Kāpēc tu šādā specifiskā stilā zīmē tikai un vienīgi cilvēkus, bet nekad, piemēram, *mikiņeles* vai kokus?

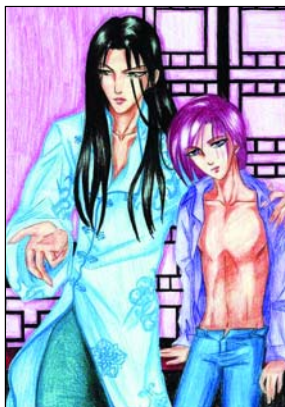
Mikiņeles man nepatīk, un es nevēlos tērēt savu laiku, lai zīmētu kokus. *Anime* stilā tie izskatītos jocīgi. Koki ar

IEVA GRĪVĪTE,
LU BF studente

(..) Es esmu virzītājspēks un ļauju visiem būt par kaut ko caur mani. Es neklūdos, citi saka, ka alojos, bet es saku tikai patiesību. **Kāpēc gan virzītājam melot?** Nevienam no ļaudīm nav īsti gudrs. **Es nesen virzīju kādu sievieti,** kura neticēja, ka ir dzimusi gleznotāja. Viņa gribēja kļūt par pamatdarbnieci kādā rūpnīcā, kuras drīz vairs nebūs. Es to zinu, jo nevienam virzītājam laiks kā tāds neeksistē. Laiks – tā vispār ir cilvēku muļķība – dzimusi no bailēm novēcot un no vēlmes laikā dziedēt brūces – savas garīgās traumas. Kur jūs visi tik problēmu pilni esat cēlušies? **Es esmu virzītājspēks,** un, ak, šausmas, kāda netaisnība, ka patī

milzīgām acīm. Man labāk patīk zīmēt cilvēkus.

Viens A3 formāta zīmējums man vidēji *paņem* desmit stundas. Lai visu izdomātu, uzzīmētu un izkrāsotu, dažkārt pietiek arī ar četrām stundām, bet citreiz paiet vai-

rākas nedēļas. Visas manas bildes ir zīmētas ar parastajiem un krāsainajiem zīmuliem.

Nav noslēpums, ka daudziem cilvēkiem šādi zīmējumi nepatīk. Man ir draudzene, kas uz tiem nevar pat paskatīties. Arī manas bildes viņai ļoti nepatīk. Viņasprāt, tajās nav pareizas ķermeņa proporcijas un visiem tās varoņiem ir nedabīgi lielas acis. Runājot par japāņu zīmējumu varoņu galvām, viņa mēdz mani ķircināt ar jautājumu "Kāda izmēra cepures viņi nēsā?"

Kas, tavuprāt, varētu būt Japānas studiju visraksturīgākā iezīme?

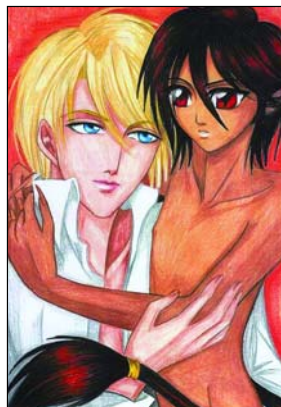
Japānas studijās ļoti labā līmenī māca angļu valodu. Ja kāds vēlas profesionāli apgūt angļu valodu, lai nāk mācīties uz Japānas studijām. Mums ir

"Es virzu..."

nekur nevirzos, bet es neesmu problēmu nomākta, pavīsam jau ne. Vienīgi es esmu jūsu visu mērķu galvenais – cauri ejamais ceļš. **Es šajās brīvdienās virzīju divus jauniešus ar domu būt tuvāk,** jo tāds ir mans mērķis. Es arī virzīju māti, kura viņus

brīnišķīgi pasniedzēji, arī no Japānas. Kādā valodā mēs sarunājamies? *Body language, SO expressive* **. Mēs ar pasniedzējiem sarunājamies angļu vai arī japāņu valodā, tajā līmenī, kas mums jau ir pieejams.

Angļu valoda nākotnē būs tā, kas mūs *baros*, jo japāņu valodas speciālisti Latvijā pagaidām vēl nav tik ļoti pieprasīti. Taču Eiropā šī valoda paver iespējas. Valoda kā tāda ir milzīgi liela iespēja. Esmu pielikusi ļoti daudz pūļu, lai izskaidrotu saviem vecākiem, ka japāņu valodas studijas nav mana kaprīze, bet gan tas, ar ko es vēlos saistīt savu nākotni.

Vai, lai zīmētu japāņu hieroglifus, ir nepieciešams mākslinieka talants?

Manuprāt, nē, jo man tie izdodas briesmīgi. Es varu uzzīmēt skaistus hieroglifus, bet rakstīt tos ir grūti. Tas ir līdzīgi kā ar gleznu. Tu skaties un aprīno, kamēr autora paraksts tās stūrīti ir totāli nesalasāms.

Es pati par ļoti skaistu uzskatu vācu valodu. Manā uz-

iztraucēja, es virzīju zvaigznes ārā no mākoņiem, es virzīju visu pasauli, kura bija saistīta ar viņiem. Viņu mērķis iet caur mani., jo **es esmu virzītājspēks.** Šajās brīvdienās, nē, man jau nav brīvdienu! Es tā tās saucu, jo tas ir jūsu laiks – cilvēku. Un jūs jau nesapratu, ja es teiktu kā citādi. Es esmu visu veidu sapnis, un varbūt manis ir mazliet par maz. Tas ir reizēs, kad kustība zūd. Es esmu burvīgs spēks. Bez manis nekā, nekā nav. Bet es esmu arī murgs. **Es virzu uguni tuvāk drēbes gabalam un ļauju tam degt,** es virzu guļošo domas, lai viņi tā arī vairs nekad neatver acis. Es esmu es visās savās darbības robežās – man jau nav robežu. Un nevajag jau pārnest un teikt, cik es sliktā. Es tikai daru, ko vajag. Esi man tuvāk kaut ar pirkstu galiem. (..) **URA**

tverē tā ir maiga valoda. Dziesmas "*Ave Maria*" oriģinālā versija ir vācu valodā. Vai tad tā neskan skaisti?

Kas, tavuprāt, slēpjas aiz japāņu vienmēr tik draudzīgā smaida?

Who knows, it's a mystery ***.

Olgas Antropņokas zīmējumi

Jā, pasniedzēji no Japānas citu vidū izceļas ar savu nekad neziņdošo laipnību un smaidīgumu. Ja tā padomā, kāpēc gan pret cilvēkiem nebūt laipnam? Kāpēc vajadzētu būt nīknam? Taču isto atbildi es tev pateikšu pēc gadiem četriem.

* Domāju, ka daudzi no jums būs satikuši vismaz vienu cilvēku, kurš mācās japāņu valodu, un varu apgalvot, ka agrāk vai vēlāk arī jūs viņam esat pajautājuši: "Kā japāņu valodā raksta manu vārdu?" Olgai es to pajautāju par "Universitātes Avīzi". Viņas atbilde tad arī bija mūsu sarunas sākums.

** no angļu val.: "Ķermeņa valoda"

*** no angļu val.: "Kas to lai zin..." **URA**

Japāņi neaizmirst pateikties

MĀRA SADOVSKA,
"Universitātes Avīze"

Latvijas Universitātes Moderno valodu fakultātes Oriēntālistikas katedrā kopš tās pirmsākumiem strādājis EDGARS KATAJS. Viņš ir viens no tiem retajiem cilvēkiem Latvijā, kura kontā ir no ķīniešu un japāņu valodas tulkošanas grāmatas. Viņš zināšanās par austrumu tautu kultūru ir ievadījis arī daudzus studentus.

ceļo pasauli. Taču reizēm viņiem ir gluži vienalga - vai tā ēka ir "baroko" jeb "maroko". Reiz kādās vakariņās man grupas vadītājs jautāja, vai varot nodziedāt mūsu zemes dziesmu, un sāka dziedāt "Katjušu". Man nav iebildumu ne pret krievu tautas dziesmām, ne pret "Katjušu". Taču likās tā jocīgi, ka šie cilvēki vēl aizvien nesaprot, kur ir atbraukuši, nesaprot, ka Latvija nav "Katjušas" zeme.

Mana dzīve ir bijusi cieši saistīta ar Japānu un Ķīnu. Esmu dzimis Mandžūrijā. No 1926. gada dzīvoju Harbinā, jo

armija gāja prom, kļuva par ķīniešu valodas tulku padomju konsulatā.

Ar japāņu valodu Latvijā atkal sastapos 1957. gadā, kad pēc kara pirmo reizi Rīgā iebrauca Japāņu arodbiedrību delegācija. Pamazām sakari attīstījās. Rīgai izveidojās sadarbība ar Kobi. Japāņi mums daudz ko labu ir darijuši. Piemēram, pagājušajā gadā Latvijas Simfoniskajam orķestrim uzdāvinājuši mūzikas instrumentus. Korim "Dzintars" ir laba sadarbība ar Vasedas universitātes vīru kori. Ari ļoti daudzi mūsu japāņu programmas studenti ir uz ga-

no veikalu plauktiem un kā makulatūru aizveda visu uz Juglas fabriku, lai pārstrādātu... Labi, ka šādi incidenti neatkārtojās, kad pienāca laiks japāņu literatūras tulkojumiem. Gadu gaitā ir iztulkošanas kādas deviņas grāmatas. Pagājušajā gadā man iznāca japāņu stāstu krājums "Amerikāņu skola". Tajā ir stāsts, ko var dēvēt par parodiju par japāņiem, ar asu humoru. Kā japāņi okupācijas laikā mēģina "lišķēt" un pielist okupantiem, lai gan paši kādreiz bija okupanti. Kāda lasītāja man teica, ka viņai ļoti ķeris pie sirds stāsts par ķīnieti

niecību. Japāņiem nav sevišķi jautru stāstu, viņiem ir tendence uz drūmiem aprakstiem.

Pirms mēneša man iznāca grāmata par Japānu. Man paveicās, ka pēdējām grāmatām bija brīnišķīgi izdevēji "Valters un Rapa" un "Liktņstāsti". Esmu viņiem ļoti pateicīgs.

Mūsu studentu iespēja ir Japānas vēstniecība.

Žēl, ka viņiem nav lielas iespējas pēc tam atrast darbu, kas saistīts ar japāņu valodu un kultūru. Iespējas varētu būt Japānas vēstniecībā, Arliešu ministrijā un citur. Arvien

No kreisās: lektors Edgars Katajs un Kaspars Eihmanis, profesors Viktors Ivbulis, lektore Ilze Paegle Japānas studiju diplomantu Ingas Bušas un Ievas Šķices bakalaura darbu aizstāvēšana

Decembrī notika kārtējā bakalaura darbu aizstāvēšana, kurus recenzēja Edgars Katajs. Kāda nozīme viņa paša dzīvē ir šai kultūrai un kāda - viņa studentiem, par to ar japāņu kultūru saistīto cilvēku viedoklis.

"Kad visi zaļi ir apsīsti, tad arī medību suni vāra katlā."

Šādu japāņu sakāmvārdu, runājot par sevi, teic Kataja kungs. Sākot ar nākamo semestri, viņš studentiem lasīs lekciju kursu "Japāna no Meidzi reformām līdz 1945. gada kapitulācijai".

- Šobrīd dzīvoju pa mājām, nodarbojos ar tulkošanu. Man ir sadarbība ar firmu "Grindeks", kurai ir cieši sakari ar japāņu zaļu ražotājiem. Negribu ar tulkojumiem šajā ziņā lepoties, bet zinu, ka mūsu jaunā paaudze to nevarētu veikt. Ne tādēļ, ka viņi nebūtu zinoši, bet gan tādēļ, ka viņi nav apgādāti ar instrumentiem - specializētām japāņu valodas terminoloģijas vārdnīcām. Daudzu gadu laikā esmu sakrājis lielu uzziņu literatūras krājumu.

Esmu arī vadījis japāņu tūristus, taču es šo publiku nevērtēju pārāk augstu. Viņi savu mūžu ir grūti strādājuši, sakrājuši naudu un tagad ap-

tur strādāt pārcēla manu tēvu. Līdz 1945. gadam es biju Mandžūrijas valsts iedzīvotājs, bet nekad neesmu bijis ne Ķīnas, ne Mandžūrijas valstnieks. Man bija Latvijas

Mēs, latvieši, bieži aizmirstam to mazo vārdu "paldies", skopi esam uz "pateicos", "tencinu". Japāņi neaizmirst pateikties. Ar Japānu mums ir ļoti labas attiecības

pase, bet 1946. gadā es to apmainīju pret padomju pasi, jo citas iespējas nebija. Ja es būtu bijis liels uzņēmējs, es varētu ignorēt padomju varu, kā to darīja daži krievu tautības cilvēki, kuri principa pēc nepieņēma sarkano pasi.

Japāņu okupācijas laikā studēju Harbinas universitātē, bet pēc tam divus gadus nostrādāju Mandžūrijas marionešu valstīņas izglītības ministrijā. Tas man deva ļoti labu pamatu japāņu valodas apguvē. Esmu viens no nedaudzajiem eiropiešiem, par ķīniešiem nezinu, kurš valsts eksāmenos ir ieguvis diplomu ar ierakstu, ka esmu speciāls jeb augstākās kategorijas japāņu valodas tulks. Iegūtās zināšanas izmantoju, esot padomju armijā par tulku. Kad

du vai pusgadu stažējušies Japānā. Japāņi ļoti atbalsta latviešu studentus. Taču, ja saņemam no japāņiem kādu dāvanu, nevajadzētu aizmirst "paldies" Mēs, latvieši, bieži

aizmirstam to mazo vārdu "paldies", skopi esam uz "pateicos", "tencinu" un citiem. Japāņi neaizmirst pateikties. Ir arī no japāņu puses cilvēki, kuri interesējas par latviešu valodu. Piemēram, Ajumi Kurosava, kura jau vairākus gadus dzīvo Rīgā, ir beigusi Filoloģijas fakultātē maģistrantūru un strādā Japānas vēstniecībā. Ir mums students Kanno, kurš mācās latviešu valodu. Ar Japānu mums ir ļoti labas attiecības.

Japāņiem ir tendence uz drūmiem stāstiem.

Sākumā tās bija trīs grāmatas no ķīniešu valodas. Tad Hruščovam labpatikās saiet naidā ar Mao Dzedunu un ķīniešu valoda vairs "ne-kotējās". Manu trešo grāmatu, romānu "Rikša", izņēma

Čšanu De-i, kurš tika savervēts no Ķīnas centrālajiem rajoniem darbam uz Mandžūriju. Viņš strādā un aizbēgt nevar, jo tad viņu tūlīt noķers. Tad viņš aiziet projām no darba nometnes un iet bojā. "Malumednieki" ir ļoti drūms stāsts par malumedniekiem, kas siro pa Japānas tālajiem ziemeļiem vai pārceļas pāri jūrai no Krievijas apgabaliem Kamčatkā un nodarbojas tur ar malu med-

vairāk un vairāk cilvēku absolvē mūsu Japānas studiju programmu, bet sakari nav tik plaši. Esmu gandarīts par šīs reizes diplomandēm - **INGU BUŠU** un **IEVU ŠĶICI**, kuru darbiem esmu recenzents. Viņas ir ļoti daudz strādājušas un bakalaura darbi atbilst prasībām, lai iegūtu šo grādu. Diplomdarba aizstāvēšana - tā, manuprāt, vai-

stotā lapa ▶

"Bakalaura darbā pētīju populārās japāņu mākslinieces Rijoko Ikedas mangas, kas savā laikā kļuva par vienu no pārdotākajām komiksu sērijām Japānā"

Japāņi neaizmirst pateikties

◀ Vidus lapa

rāk ir tāda svinīga procedūra. Vēlu absolventēm veiksmi!

Par hieroglifiem sākumā bija neliels šoks.

Ingas bakalaura darba tēma ir par sievietes sociālajām attiecībām Taeko Kono daiļradē, bet Ieva ir pētījusi populāras japāņu mākslinieces Rjoko Ikedas komiksus jeb *mangas*.

Uz jautājumu, kas vilinājis studēt šajā programmā, abas atbild labprāt.

Inga: -Toreiz tas likās kaut kas jauns, perspektīvs un interesants. Tas nebija tik izplatīti, ka cilvēki studē japāņu valodu.

Ieva: - Man tas šķita eksotiski. Turklāt, mums jau nebija tikai valoda, bet arī vēsture, kultūra, ķīniešu un angļu valoda. Runājot par hieroglifiem, jāteic, ka sākumā bija tāds neliels šoks – japāņiem ir divi alfabēti, turklāt, katram vārdam vēl ir savs hieroglifs. Šķita, ka saprast nebūs iespējams neko. Taču ar laiku atklājām valodas noslēpumus. Zēl vienīgi, ka valodai pagaidām nav reāla pielietojuma – vairāk to izmantoju vienīgi, bakalaura darbu rakstot.

Inga: - Brīnišķīgi, ka mūsu pasniedzējas bija arī no Japānas - tā dzirdējam arī autentisko valodu. Savukārt, pasniedzējs Katajs uzreiz mums lika tulkot nopietnus un sarežģītus tekstus.

Ieva: - Pirmajā kursā mēs vēsturē un ģeogrāfijā lasījām japāniski. Mācījāties teikumus, elementāras frāzes. Viņš mums atnesa sarežģītus tekstus un teica: "Nu tad tā, lasīsim!". Viņš katrai stundai pievērsās ar humoru un stāstīja mums interesantus piedzīvojumus no savas bagātās pieredzes – dzīves Ķīnā un Japānā.

Japāņi ir ļoti kautrīgi, eiropiešus viņi apbrīno no malas.

Ieva: - Pieminot japāņus, šķiet, tie ir ziedi, geišas, samuraju zobeni. Viņi ir tādi paši cilvēki kā mēs ar ļoti bagātu kultūru. Man šajos četros gados interesants bija tas, ka bija iespēja studēt Japānā – 11 mēnešus Tokijā, apmaiņas programmā, un tas man ļoti daudz deva. Es paskatījos uz pasauli citām acīm. Dzīvoju kopmītnē – internacionālā vidē, kopā ar amerikāņiem un eiropiešiem, un ļoti daudz tikos arī ar japāņiem. Mans atzinums: viņi ir ļoti kautrīgi. Eiropiešus viņi apbrīno, bet kautrējas kontaktēties. Esmu sajūsmā par viņu brīnišķīgo kultūru – skaistajiem tempļiem, fantastiskajiem ēdieniem – suši, risiem un citiem. Viņi ēd ļoti veselīgi un atšķi-

Lektore Ilze Paegle

rīgi no mums.

Inga: - Ļoti interesanti bija rakstīt bakalaura darbu. Tajā pētīju, kā manas izvēlētās autoras darbā sievietes cinās par varu ar vīriem, ar bērniem un pašas savā starpā. Reizēm tas izpaužas fantāzijās un to realizēšanā. Sievietēm galvenā ir ciņa – nav svarīgi, kādā veidā un kā izcināta. Viņas nevēlas piepildīt tradicionālo standarta modeli, ka sievietei jāklūst par sievu un māti, bet cenšas to lauzt un fantāzē.

Ieva: - Darbs, ko es analizēju, savā laikā kļuva par vienu pārdotākajām komiksu sērijām Japānā. Mani ieinteresēja – kāpēc un kas tur tik īpašs. Lasīt bija interesanti, jo autore bija izmantojusi vienu no franču revolūcijas tēmām un to ievijusi arī savos tēlos. Ļoti emocionāli un fantastiski. Pētīju meitenēm domātu komiksu, kura galvenā tēma bija iekšējās emocijas un pārdzīvojumi. Zīmējumos tās tiek parādītas ar dažādu puķu, simbolisku zvaigzņiņu un citiem zīmējumiem. Attēli paši par sevi ir mākslinieciski un interesanti.

Runājot ar noteikta līmeņa cilvēku mainās japāņu valodas struktūra.

Ieva: - Tas ir tā vērts! Nevajag vienīgi radīt ilūzijas, ka uzreiz būs arī darbs. Nereti jaunieši iedomājas, ka būs darbs vēstniecībā vai citur. Pirmkārt, ir jāreķinās, ka valoda vēl nav apgūta tik labi, lai varētu strādāt par tulkku. Studiju programmas specifika ir tāda, ka valoda nav galvenais apgūstamais priekšmets, ir arī kultūra, vēsture un citas lietas. Studējot esmu paplašinājusi savu redzesloku, iepazinusi šo citas zemes kultūru. Mazliet iepazinusi japāņu mentalitāti. Viņi ir vairāk balstīti uz sabiedrībā noteiktām etiķetes normām, pastāv savstarpējie komunikāci-

jas līmeņi. Mainās valodas struktūra, runājot ar noteikta līmeņa cilvēku. Manuprāt, japāņiem savstarpēji tuvināties ir daudzkārt grūtāk.

Inga: - Turklāt, viņiem pilnīgi mainās žesti, runājot ar cilvēku, kurš ir augstākā līmeni par viņiem.

Ieva: - Par iegūtajām zināšanām esam ļoti pateicīgas mūsu mācītspēkiem. Arī Edgaram Kataja kungam, kurš mums sniedza lielu atbalstu un daudz ko iemācīja.

Inga: - Paldies sakām arī mūsu kultūras un reliģijas pasniedzējam Ilzei Paeglei – viņa

ķīniešu valodu, savukārt, abās programmās – angļu valodu. Skaidrs, ka praktiski lietot ķīniešu vai japāņu valodu ir samērā grūti, jo Latvija ir maza valsts, tirgus ir ierobežots un šāda šaura specialitāte ir maz pieprasīta. Daži absolventi strādā vēstniecībās, piemēram, Japānas vēstniecībā – trīs mūsu absolventes. Pārējie meklē citas iespējas – Ārlietu ministrijā, vada tūristu grupas no Japānas vai Ķīnas, kā arī citur. Otrā iespēja – izvēlēties tālāku akadēmisko studiju ceļu. Studēt fakultātes orientālistikas magistrantūrā

Beidzot fakultāti, absolventi var strādāt Japānas vēstniecībā un Ārlietu ministrijā

ir ļoti erudīta speciāliste. Paldies arī mūsu miļajām pasniedzējām no Japānas un daudziem citiem mācītspēkiem, kas šajos studiju gados bija kopā ar mums!

Atsaucība studiju programmai ar katru gadu pieaug.

Par to ir pārliecināti mācītspēki – lektori **ILZE PAEGLE**, filozofijas maģistre, un **KASPARS EIHMĀNIS**, maģistrs orientālistikā.

K.Eihmanis: - Šogad pirmajā kursā mācās desmit studenti gan Japānas, gan sinoloģijas studiju programmā. Maģistra programmā budžeta vietās seši studenti. Šogad LU vislielākais konkurss bija tieši uz Japānas studiju programmu – 19 cilvēki uz vienu.

Ļoti interesanti bija rakstīt, kā manis izvēlētās japāņu autoras Taeko Kono darbā sievietes cinās par varu. Viņām galvenā ir ciņa - nav svarīgi, kādā veidā un kā izcināta

I.Paegle: - Studenti, kas pie mums nāk, lielākā daļa vēlas apgūt ķīniešu vai japāņu valodu, vilina arī eksotika – šī svešā kultūra.

K.Eihmanis: - Darbu iedalām divās – praktiskajā un teorētiskajā sadaļā. Pirmajā ietilpst valodas zināšanas, bez kurām nav iespējams apgūt konkrēto kultūru. Otrā daļā studentus vairāk pievērš noteiktu tekstu lasīšanai un svešādās kultūras fenomena saprašanai. Ir valodas un teorētisko zināšanu bloks – tā studenti apgūst zināšanas, un viņos rodas liela interese par studiju programmu.

I.Paegle: - Fakultāti beidzot, cilvēkam ir divas galvenās iespējas zināšanu lietojumam. Pirmā – lietot praktiski valodas zināšanas. Japānas studiju programmā studenti labi apgūst japāņu, bet otrā –

vai arī Universitātes jebkurā citā fakultātē, kā arī ārzemēs. To, kas izvēlas sinoloģiju un japonoloģijas studijas jau maģistra līmeni, ir salīdzinoši maz.

Jaunās bakalauras Inga un Ieva bija centīgas studentes.

I.Paegle: - Biju viņām abām arī bakalaura darbu vadītāja. Ko varu teikt? Viena no viņām – Ieva ir labāk apguvusi japāņu valodu, jo viņai bija iespēja arī studēt Japānā. Ingai valoda varbūt nav stiprā puse, taču pēdējā gada laikā viņa ir krietni vien saņēmusies. Tas, ka viņa lielu daļu no nepieciešamās literatūras darbiem ir lasījusi japāņu valodā, par kaut ko liecina.

Ieva Šķice jau salīdzinoši

no daļu. Šis mācību gads ir pirmais, kad Kataja kungs veselības dēļ vairs nav tik aktīvs. Viņš Latvijā ir kvalificētais japāņu literatūras tulkotājs. Viņam pieder deviņdesmit procenti no visa, kas Latvijā ir jebkad iztulkots no japāņu valodas, un šie tulkojumi ir veikti profesionāli ļoti augstā līmenī.

K.Eihmanis: - Mēs abi ar Ilzi esam Kataja kunga skolēni. Kad sāku mācīties japāņu valodu 1991. gadā, vēl nebija izveidota katedra, klausījos pie viņa japāņu literatūras vēstures kursus. Viņam ir laba atmiņa un brīnišķīga humora izjūta. Viņš ilgus gadus Latvijā bijis viens no retajiem cilvēkiem, kurš ķīniešu valodu zinājis tikpat labi kā japāņu. Edgars Katajs vairāk nekā 33 gadus dzīvojis Mandžūrijā.

Sanācis tā, ka es šobrīd pirmā un otrā kursa studentiem lasu moderno ķīniešu valodu, lasīti arī kursi senķīniešu valodā un Ķīnas filozofijas vēsturē.

Ize: - Nepasniedzu japāņu valodu tieši japonologiem, jo to dara manas japāņu kolēģes. Esmu atbildīga par programmas saturisko daļu. Otrā kursa studentiem lasu Japānas kultūras un civilizācijas vēsturi. Ceru, ka studentiem interesants ir prosemīnārs par tēmu "Japānas sabiedrība". Tajā aplūkojam izglītības, politisko sistēmu utt. Akcents tiek likts uz studentu patstāvīgo darbu. Students saņem tēmu, kas viņam ir jāizstrādā. Viņš iepazīstas ar pieejamo literatūru, uzraksta referātu un novada nodarbību. Mums ir arī prosemīnārs "Japānas populārā kultūra". Tā centrā ir manga, aplūkojam tās dažādos žanrus, tēmas, arhetipus. Protams, viena semestra laikā ir grūti apgūt visu, taču ne daudz ir iespējams izprast, kas interesē, aizrauj, aizkustina mūsdienu cilvēkus Japānā. Studentiem lasu arī kursu Japānas filozofijā. Esmu gandarīta, ka tajā varu prezentēt pašas personisko pētījumu rezultātu, jo tā ir mana doktora darba tēma.

Japāņi ir gan praktiski, gan ļoti emocionāli cilvēki. Viņiem ir ļoti liela pienākuma un lojalitātes izjūta, taču reizēm viņi var rīkoties arī bezatbildīgi un ļoti bērnišķīgi – tāpat kā jebkurš cilvēks jebkurā citā pasaules malā. Nevaru nosaukt vienu konkrētu rakstura īpašību, kas varētu raksturot japāņus. Tā ir arī viena no lietām, ko mēs mēcām studentiem: eksistē eksotiskā japāņu tēls, bet neeksistē eksotiskais japānis. Mums jāmēģina saprast šo zemi, cilvēkus, tautu. **UE**

Jubilejas torte un 75 svēcītes

GITA LIEPIŅA,
"Universitātes Avīze"

"Universitātes Sporta" ("US") 75. dzimšanas dienas svinības LU Lielajā aulā 29. janvāra vakarā LU rektors Ivars Lācis pasniedza "US" jubilejas medaļas labākajiem Universitātes sportistiem. "US" prezidents JĀNIS MELBĀRDIS klātesošos iepazīstināja ar "US" 75. jubilejai par godu izdotās grāmatas "Personības Latvijas Universitātes sportā" rezultatīvajiem sportistiem.

Pirmās ziņas par sporta aktualitātēm, organizētiem sporta pasākumiem Latvijas Universitātē saistās ar 1922. gadu, kad tika nodibināta LU ASB – Latvijas Universitātes Akadēmiskā sporta biedrība. Šobrīd "US" darbojas 2380 biedri – viena sestā daļa dienas nodaļas studentu.

Viens no galvenajiem "US" uzdevumiem pašlaik ir noskaidrot sportiskāko fakultāti, labākās fakultāšu komandas, kā arī individuālos uzvarētājus atsevišķos sporta veidos. Pēdējo piecu gadu laikā neapšaubāmi sportiskākā ir bijusi Ekonomikas un Vadošības fakultāte, kas šajā laikā posmā ir labāka kopvērtējuma. Starp sportiskākajām fakultātēm ir arī Fizikas un matemātikas fakultāte, kas ļoti veiksmīgi startē vīriešu konkurencē. Jāapbrīno ne visai lielas Ģeogrāfijas un Zemes zinātņu fakultātes sportiskais gars, jo tā regulāri kopvērtējumā iekļūst pirmajā trijniekā.

Cilvēks, kurš bija klāt Universitātes Sporta "dzimšanas" brīdī

JĀNIS BRIKMANIS,
dabas pētnieks

17. decembrī pa piesnigušu mežu pastaigājies kopā ar ARVIDU NUSBERGU – vīru, kurš savulaik ir bijis klāt Universitātes Sporta dzimšanas brīdī 1929. gada 29. janvārī. "Es nejušos vecs, tikai mugura iesāpās", atzina vecmeistars savā 98. dzimšanas dienā.

Arvids Nusbergs ir dzimis 1905. gada 17. decembrī un tagad dzīvo "Dzirnapēs", starp Mazsalacu un Staiceli, meža ielokā netālu no Salacas, līdzās dzidrai, likumotai meža upītei. Mani pārņem sajūta, ka runājos ar tādu, kuram ir vēl tikai ap 75 gadiem, labi, – 80. Ar piebildi – viņš nav „dziļi glāzē ieskatījies”. Kā atzīst pats Universitātes Sporta ("US") "dzimšanas" liecinieks, pilnīga atturība no nikotīna un alkohola ir arī viņa garā mūža pamats.

US prezidenta Jāņa Melbārža pirmais grieziens jubilejas tortē

kā. Par iekļūšanu vadošajā trijniekā sekmīgi cinās arī Pedagoģijas un psiholoģijas fakultāte.

"US" izlases komandās 18 sporta veidos sporta meistāriību paaugstina 360 studenti. 56 studenti ir republikas izlases kandidāti vai dalībnieki. 14 studenti ir kandidāti nākamajam olimpiskajam spēlēm. "US" izlases dalībnieki ir ieņēmuši 2. vietu 2002./2003. m.g. SELL spēlēs, 1. vietu Latvijas Universitātes sieviešu grupā, 3. vietu – vīriešu grupā. Individuāli par republikas čempioniem kļuvuši galda tenisisti, vieglatlēti, slēpotāji un cīņas sporta pārstāvji.

Vienas no senākajām un tradīcijām bagātākajām sacensībām ir SELL (Suomi, Eestī, Latvija, Lietuva). Par šo spēļu pirmsākumu jāuzskata 1923. gadā Tērbatā notikušās sacensības, kurās piedalījās Igaunijas, Latvijas un Polijas studenti, bet jau nākošajā gadā sacensības notiek Rīgā un ta-

jās piedalās Somijas un Lietuvas studenti. 2003. gadā no 15. līdz 18. maijam Kauņā notika jau 19. SELL spēles astoņos sporta veidos, kurās piedalījās ap 1500 studentu no 32 augstskolām un astoņām valstīm. Lieliski startēja mūsu LU izlases studenti, kas kopumā ieguva 28 godalgotas vietas.

Par SELL sporta spēļu nozīmīgumu liecina starptautiskie sporta organizāciju vadītāji, kas tajās bija ieradušies, tajā skaitā FISU prezidents Džordžs Killians. 19. SELL spēļu šķēpa mešanā ievērojami labāks par saviem konkurentiem bija Veselības un Sporta izglītības nodaļas trešā kursa students Ainārs Kovals, aizraidojot šķēpu 71, 23m tālu. "Vēlos pateikt paldies visai "Universitātes Sporta" vadībai un pasniedzējiem un novēlu turpmāk vēl vairāk zelta medaļu," piebilda LU students un nākamais olimpiskais spēļu kandidāts šķēpmešanā Ainārs Kovals. **LEI**

Šķēpmetējs ar mērķi

GITA LIEPIŅA,
"Universitātes Avīze"

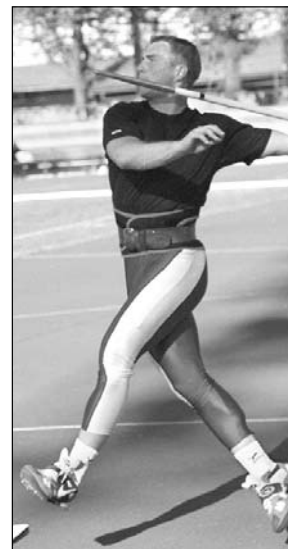
LU PPF students, pagājušajā gadā notikušo 19. SELL sporta spēļu zelta medaļas ieguvējs šķēpa mešanā un šī gada olimpisko spēļu kandidāts AINĀRS KOVALS, stāstot par sevi, "Universitātes Sporta" 75. jubilejas priekšvakarā optimistiski atzīst: "Ja viss labi izdosies, šogad domāju braukt uz Atēnām. Uz olimpiskajām spēlēm!"

Kas studentam jāizdara, lai viņš nokļūtu SELL studentu sporta spēlēs?

"Universitātes Sportam" ir vairākas apakšnozares – vieglatlētika, basketbols, galda teniss – un katra no tām Universitātes mērogā organizē starpfakultāšu mačus. Piemēram, ekonomisti ar ķīmikiem noskaidro, kuri ir stiprāki. No šajās spēlēs atklātajiem labākajiem kadriem attiecīgo sporta veidu pasniedzēji nokomplektē Universitātes izlases. Tās jau startē sacensībās, kas notiek Latvijas augstskolu mērogā. Uzrādot tajās ļoti labus rezultātus, students tiek iekļauts "Universitātes Sporta" izlasē. Studentam tiek iedota īpaša Universitātes sporta forma un viņš tad arī ir tas, kurš brauc uz SELL sporta spēlēm.

Kādi ir tavi līdzšinējie panākumi šķēpa mešanā?

Šobrīd sportoju kā Universitātes, tā arī republikas izlasē. Reizes divas esmu piedalījies Eiropas čempionātā. Tad, kad Universitāte palūdza mani startēt, aizstāvojtās godu, es piedalos kā "Universitātes Sporta" kluba šķēpmetējs. Ārpus Latvijas

Tikai viens metrs līdz Atēnām

robežām vairākkārt esmu arī aizstāvējis republikas godu. Piemēram, pagājušajā gadā Eiropas U-23 (junioriem līdz 23 gadiem) čempionātā Polijā ieguva 6. vietu. Turpretī pirmo vietu vinnēju SELL studentu sporta spēlēs, kas pagājušajā gadā notika Kauņā. Pirms trīs gadiem Eiropas U-23 čempionātā Amsterdamā republikas mērogā tiku līdz 4. vietai.

Pastāsti par saviem tuvākajiem mērķiem sportā!

Ja viss labi izdosies, šogad domāju braukt uz Atēnām. Uz olimpiskajām spēlēm! Ar "A" normatīvu uz olimpiādi var braukt tikai trīs šķēpmetēji. Šķēps, ko parasti ieskrienoties met, ir 800 grami smags. Pats tālākais, ko tagad esmu aizmetis, ir 80 metri 75 centimetri. Uz šo brīdi man pietrūkst viens metrs, lai tiktu olimpiskajā šķēpmetēju trijniekā. Ja es to aizmetīšu, tad braukšu uz Atēnām. **LEI**

Jautāju Nusberga kungam, kur notika "US" dibināšana? Kā uzzināju – Vermaņdārzā, kur esot atradusies studentu virtuve. Svinīgas saviesības neesot bijušas. Toreiz tā bija studentu padomes sēde, kurā piedalījās Plūme, studentu padomes priekšsēdētājs Raiska. Arvidu Nusbergu 1928. gada 1. decembrī ievēlēja Studentu padomē, tā, savukārt, Sporta komisijā. Tā kopā ar Plūmi un Belsoni viņam nācās ņemt dalību "US" organizēšanā. Līdzās Sporta komisijai pastāvēja LU Akadēmiskā sporta biedrība. Tās galvenais ienākuma avots bija slidotava Esplanādē kopā ar četrām Rīgas vidusskolām. 1928./29. g. ziemā slidotavas apsaimniekošanu un ie-

nākumu gūšanu piešķīra Sporta komisijai, kas pārtapa par "US". Nusberga kungs bija par to, ka Akadēmiskai sporta biedrībai jābeidz pastāvēt, jo nav līdzekļu, un centās pārliecināt, ka viņi var savējos ievēlēt sekcijās un uzņemties to vadību.

„Slēgšanas” sapulce notika kādā auditorijā Baznīcas ielā.

Tur LU bija telpas un pagrabā LU ASB mitne. Tā bija plaša sapulce, kurā Arvidu Nus-

Foto no autora personīgā arhīva

Universitātes Sporta "dzimšanas" liecinieks Arvids Nusbergs

Vai nākotnē studijas kļūs par elitāru lietu?

GITA LIEPIŅA,
"Universitātes Avīze"

"Izglītības un zinātnes ministrs Kārlis Šadurskis iecerējis ar nākamo gadu pakāpeniski atteikties no valsts budžeta vietām augstskolās" ziņa laikraksta "Diena" šī gada janvāra numurs (<http://www.lu.lv/zinas/261.htm>). Savu viedokli par ministra ieceri studiju izmaksas segt ar studiju kredītu, kā arī to, kāda nozīme studentu dzīvē ir "budžeta" vietām, aicināju izteikt radio NABA un "Universitātes Avīzes" kopīgi veidotā konkursa "Studentu Students" 2003. gada uzvarētājus EVERITU, PĒTERI un DACI.

Stājoties Universitātē, es nezināju, ka manis izvēlēta studiju programma ir profesionāla un tādēļ bez valsts budžeta vietām. Iesniedzot dokumentus un uzzinot, ka patī par to maksāšu, tiku nostādīta fakta priekšā. Ja iepriekš to būtu zinājusi, noteikti ietu uz kādu citu novirzienu, kur budžets ir. Valsts budžeta vietām ir liela nozīme studiju izvēlē! Šobrīd par studijām esmu samaksājusi, pateicoties savu vecāku iekrājumiem. Tā kā tagad studiju kredītam ir vajadzīgs tikai viens galvotājs, sākot ar nākošo gadu, plānoju ņemt to. No abiem maniem vecākiem strādā tikai viens, tādēļ līdzšinējo divu galvotāju dēļ es pagājušajā gadā studiju

EVERITA BARKĀNE
LU EVF 1. kursa studente

kredītu nevarēju paņemt. Man gatava palīdzēt bija krustmāte, bet, tā kā kredīta ņemšanas noteikumi paredzēja, ka galvotājam sava galvojamā studenta bankai

katru mēnesi ir jāuzrāda konkrēta naudas summa, arī šī iespēja man tika liegta, jo vietā, kur dzīvo mana krustmāte, nav attiecīgās bankas filiāles. Izglītības ministra iecere pakāpeniski atteikties no valsts budžeta vietām, manuprāt, veicinās to, ka daudzi lauku vidusskolu absolventi atteiksies no augstākās izglītības. Vienkārši nebūs naudas, lai atdotu kredītu. Dzīve laukos taču ir tik nabadzīga. Vecāki saviem bērniem līdzīgu uz Rīgu dod produktus, jo naudas nav. Es domāju, ka Latvijas Universitātē valsts budžeta vietas vajadzētu palielināt. Tā taču ir Latvijas, pati centrālā, mūsu valsts Universitāte! Valdībai vajadzētu nākt tai pretī.

pie tā pierast. Mēs neesam viena no tām Skandināvijas labklājības valstīm, kurās cilvēki var atļauties studēt par brīvu, tādēļ es pieļāvu domu, ka valsts budžeta vietu likvidācija Latvijas augstskolās patiešām varētu arī notikt. Daudzās pasaules augstskolās notiek atteikšanās no valsts budžeta finansētām studijām un visbiežāk tas tiek pamatots ar labējo valdību populistisku saukli, ka cilvēki ir jāaicina iepriekšējo, kreiso valdību radītā atkarība no labklājības sistēmas. Visefektīvāk tas ir panākams ar individuāliem iniciatīvas un atbildības veicināšanu. Viens no šādiem soļiem ir atteikšanās no valsts budžeta vietām

augstskolās. Diemžēl daudzviet pasaulē tas ir izgāzies. Piemēram, Tečeres astoņdesmito gadu izglītības reformu sekas bija krasi mazāks studējošo skaits. Man pašam, stājoties Universitātē, bija ārkārtīgi svarīgi, ka tajā ir arī "budžets", jo es nācu no ļoti nabadzīgas ģimenes. Ja neviens no Latvijas augstskolām nebūtu valsts finansētu studiju, es šaubos, vai mana ģimene varētu atļauties sūtīt mani universitātē. Pat, ja studiju kredītu sistēmā pastāvētu tikai viena galvotāja nosacījums, baidos, ka tad es paliktu bez augstākās izglītības vispār. Tikai tad man ir jautājums, par ko isti mani vecāki ir maksājuši valstij nodokļus?

DACE KAZĀKA
LU SZF 1. kursa studente

coties tām, studenti tik ļoti mīcās? Mērķis tikt "budžeta" starp studentiem ir radījis pozitīvu konkurenci. Ja tiks ņemtas visas budžeta vietas, personīgi man

zudis motivācija mācīties. Nebūs vairāk par ko cīnīties. Atzīmes vairs neko nenozīmēs un diplomā tās tik un tā nav redzamas. Mums ir divdesmit budžeta vietas uz pāri par deviņdesmit studentiem, un jau tas, manuprāt, ir daudz par maz. Ja ņemtu nost vēl to pašu neko, es paredzu, ka nākotnē augstāko izglītību finansiāli varēs atļauties tikai tie trīs, četri skolēni, kas būs uzvarējuši olimpiādēs, un bagāto vecāku bērni. Pati esmu "maksinieks" ar šobrīd paņemtu studiju kredītu, un es ik dienas redzu, cik nopietni mīcās "budžetnieki". Man tas ir nopietns stimuls "ierotēt" starp viņiem. **UFA**

Uzkāpt augšā debesīs

GITA LIEPIŅA,
"Universitātes Avīze"

Viss sākās ar to, ka AGNESE BEĻAJEVA, VFF 2. kursa "vēsturniece", aizpildīja www.lu.lv sadaļā "Universitātes Avīze" konkursa "Studentu Students" anketu. Radio NABA ēterā sarunā ar ik pirmdienas raidījuma "Studentu Pieturu" vadītājiem Annu un Artūru, Agnese, nu jau kā "Janvāra Studente", atzīst: "Mēs dzīvojam, lai piepildītu savas vēlmes. Lai sapni pārvērstu par īstenību un īstenību par sapni!"

Anna: Ir sācies jaunais gads, sesija. Kā tev tas patīk, kā šobrīd jūties?

Agnese: Noliktu šodien vienu no pirmajiem eksāmeņiem un domāju, ka labi. Beidzot ir sākusies arī ziema. Tas viss ir neizbēgami un es mēģinu dzīvot tā, lai mani tas priecētu.

Artūrs: Ir viena burvīga metode, kā izbēgt no sesijas – izstāties no augstskolas. Tas ir universāls līdzeklis un strādā vienmēr.

Agnese: Uz mani tas vismaz šogad vēl neattieksies.

Anna: Kā tev klājas pirmajā eksāmenā?

Agnese: Diezgan drastiski, jo eksāmens bija latīņu valodā. Esmu viens no divpadsmit cilvēkiem, kas to apgūst padziļināti. Praktisko daļu es nenokārtoju. Tas bija Cēzara Gallu kara tulkojums.

Anna: Vai tu vari pateikt kaut ko latīniski?

Agnese: Sic transit gloria mundi.

Artūrs: Un ko tas nozīmē?

Agnese: Tā pāiet šīs pasaules godība!

Anna: Savā esejā tu rakstīji, ka savulaik vēlējies kļūt par aktrisi. Kā tas izpauās un kāpēc tu neizvēlējies šo ceļu?

Agnese: Pagājušā gadā stājos Kultūras akadēmijas aktieru kursā. No 162 pretendentiem tikai četras meitenes uzņēma budžetā. Galvenais, kas tur izgāza mani, bija neprasme dziedāt. Un tad es sapratu, ka man tas nav vajadzīgs. Spēlēt var arī dzīvojot.

Anna: Un kā ar vēsturi – varbūt arī tur ir nepieciešams aktiera talants?

Agnese: Noteikti, jo katrs vēsturnieks ir subjektīvs improvizators, taču vēsturi es milu visādās citādās jomās arī. Tā ir palīdzējusi atcerēties lietas, ko ikdienā cilvēki

Foto no Agneses Beļajevas personīgā arhīva

"Pie visa vainīgs ir slinkums! Ir ļoti jāseko līdzī, kādas vērtības kļūst par galvenajām"

ir piemirsuši. Paskatoties atpakaļ un ieraugot to, no kā esam veidojušies, mēs uzzinām pasaules vadmotīvus. Attiecīgi tas palīdz saprast nākamību. Es gan isti neticu, ka, zinot vēsturi, ir iespējams paredzēt nākotni, tomēr vēstures studijas man palīdz sakārtot savas attiecības ar apkārtējo pasauli.

Artūrs: Tu esejā arī minēji, ka, ejot mājās, mēdz uzbraukt viesnīcas "Revel Hotel Latvia" augstākajā stāvā, kas laikam sanāk bārā "SkyLand", un vērties apkārt. Kāpēc tā?

Agnese: Ir tādi noskaņojumi, kad tu ej un saproti, ka vajag nevis aiziet taisni uz priekšu, bet uzkāpt augšā debesīs. Šī iespēja ir katram. Man to vislabāk patīk darīt naktīs. Naksnīgā Rīga mani iedvesmo domāt. Dažkārt arī kaut ko uzrakstīt. Uzbraucu viesnīcas divdesmit septītajā stāvā, paskatos, kur esmu es, kur – pārējie. Parasti paliek jocīgi, bet ko padarīs. Lejā jau neleksi. Braucu atpakaļ un eju tālāk.

Anna: Kas tevi pārsteidz tavā dzīvē, vai tevi vispār kaut kas spēj pārsteigt?

Agnese: Mani pārsteidz cilvēki, viņu daudzšķautņainais raksturs, viņu neprognozējamība un reizēm tieši pretēji – prognozējamība. Arī tas, ko viņi tiri vēsturiski ir izveidojuši. Piemēram, radio NABA – no kādas kūniņas šī radio ideja ir izkūņojies un cik strauji viss attīstījies. Vienīgais, kas mani satrauc, ir globalizācija. Es baidos, ka mēs visi tiksim vienādoti. Pazudis individualitāte. Visa pasaulīte būs ļoti ļoti prognozējama un pārvaldāma.

Anna: Bet tehnika taču ir tā, kas atvieglo dzīvi.

Agnese: Slinkums! Pie visa vainīgs ir slinkums! Ir ļoti jāseko līdzī, kādas vērtības kļūst par galvenajām. Grības jau cerēt, ka tās humānās. Manas galvenās vērtības ir

abas lapa ▶

Mūzikas sajūta "Sūnās Esmu"

ANDA LASE,
"Universitātes Avīze"

Programmā „Sūnās Esmu”, kas katru otrdienu stundu pirms pusnakts skan radio NABA ēterā, tiek spēlēta mierīga mūzika, kas ir vislabvēlīgākā vide demogrāfiskās situācijas uzlabošanai Latvijā, ko, savukārt, valsts premjers ir uzstādījis par vienu no prioritātēm. Saruna ar raidījuma veidotājiem MIKU PĒTERSONU un MĀRTIŅU GRAUDU.

Nosaukums „Sūnās Esmu” visistāk atbilst tam, par ko ir raidījums. Tas nav viena mūzikas stila raidījums, bet tajā mūzikā ir sajūtu kopums, kas ļauj atlaisties, justies labi. Raidījums bija iecerēts mierīgs, bet ne vienmēr viņš tāds sanāk, bet tas arī ir labi – sanāk jau *atlaisties* arī aktīvi. Iesākumā raidījumam lika klāt pat mūzikas apzīmējumu *lounge*, kas mūsu gadījumā ir pietiekami precīzs, jo cenšamies arī šādu mūziku spēlēt. Apzīmējums *lounge* ir nepieņemami chill out tipa mūzika, ko parasti spēlē zāles ar mikstiem divāniem un, iespējams, arī sūnām, kur cilvēkam atlaisties un justies ērti. „Sūnās Esmu” ir ļoti pietuvināts šai *lounge* sajūtai.

Visbiežāk sanāk tā, ka nekā īpaši raidījumam negatavojamies, bieži vien viens no mums nemaz nezina, kādus diskus otrs būs paņēmis līdz. Līdz ar to raidījums sanāk gan kā pārsteigums mums abiem, gan klausītājiem, kas arī ir viens no visjaukākajiem punktiem šajā mūzikas likšanas pasākumā, kas padara to interesantāku.

Ninja Tune ir viens no tādiem mūzikas „leibliem”, kas mūsu gribot negribot iz-

virzījies priekšplānā. Tāpat *Thievery Corporation*, viņi spēlē electro jazz, bet tiek minēti arī tādos virzienos kā *electronic, acid jazz, lounge, triphop, break*. Šo mūziku var uzskatīt par raidījuma skeletu, ap ko apkārt ir visdažādākie pārsteigumi. Citreiz tā var būt ļoti mierīga elektroniskā mūzika, citreiz jaunais vilnis. Mūzikas izvēle atkarīga no dažādiem apstākļiem.

Mārtiņš: Vienreiz mēģināju spēlēt arī pavisam mierīgu mūziku, bet neizturēju, aizgāja kaut kāds ritmiņš.

Katrā ziņā nav tā, kas sēžam mājās un domājam, ko nu raidījumā liksim. Līdz ar to izpaliek kaut kāda izvērsta runāšana par mūziku, raidījuma laikā skan tikai mūzika. Arī raidījuma laiks ir tāds, kad cilvēki vienkārši vēlas atpūsties, iespējams, viņi vienkārši atlaidušies divānā, un lieka plāpāšana būtu nevietā. Ļoti iespējams, par raidījumiem kopumā, ka nemaz tik bieži nav tā, ka klausītājs īsti ieklausās, ko mūzikas licējs jeb moderators saka par attiecīgu skaņdarbu, runāšana ir vienkārši pauzes aizpildīšana. Mēs ļaujam plūst šai mūzikas sajūtai.

Mārtiņš: Tā, ko spēlēju, vistiešākajā veidā ir mūzika, ko klausos mājās, bet tā kā tās profils ir ļoti plašs, daudz sanāk arī pārsteigumu. Ir interesanti mikšēt jebko ar jebko, un vienmēr kaut kas sanāk. Elektroniku var salikt kopā ar jebko – kaut vai 20.gadu kovboju skaņdarbu, un dzirdēt, kā tas iet kopā. Un pārsvarā, jā, no mūsu izveles viss der kopā.

Ļoti svarīgi raidījumu veidot nesaspringti, nesaspringt par to, kas būs nākamais skaņdarbs. Studija jābūt tādai vieglai sajūtai, kas arī ir sajūta.

Miks Pētersons

Mārtiņš Grauds

„...bija kāds klausītājs, kurš raidījuma laikā ienesis radio vannas istabā, izslēdzis gaismu un šo mūziku klausījies vannā, kas bija pilna ar segām”

Kas varētu būt potenciālie raidījuma klausītāji?

Tad, kad mēs spēlējam, neiedomājamies nekādu konkrētu klausītāju, vienkārši spēlējam draugiem. Spēlēt draugiem ir sajūta – nodot kaut ko otram, nevis spēlēt bezpersoniski. Mūsu raidījuma skan draudzīga mūzika. Iespējams, ka *hip hop* vai *funk* raidījumiem ir savs noteikts klausītāju loks, savukārt „Sūnās esam” ar savu neparedzētību varētu arī nebūt regulārs klausītājs. Cik nejausa ir mūzikas izvēle, tikpat nejaus ir arī mūsu klausītājs vēlējā vakara stundā. Ļoti iespējams, tas ir naktssargs, vai kāds jauns cilvēks, kurš naktī savā darbnīcā strādā pie nelielas skulptūras...

Mārtiņš: Pirms pieciem gadiem sanāca likt *Casablanca 2000 ambient* mūziku, un man stāstīja, ka bija kāds klausītājs, kurš katru trešdienu raidījuma laikā ienesis radio vannas istabā, izslēdzis gaismu un šo mūziku klausījies vannā, kas bija pilna ar segām. Man bija ļoti patīkami uzzināt, ka ir tāds īpašs klausītājs. Ir patīkami spēlēt, ja tādi ir, nedomājot par

to, cik liels ir radio reitings, vai to klausās tūkstoši vai daži simti. Pilnīgi pietiek, ja tu to sajūtu pārraidi kaut vai diviem – galu galā iet uz radio un mikšēt skaņdarbus ir vaļasprieks. Ar to arī radio atšķiras no deju zāles, ka tu neredzi klausītāju, vari to tikai iedomāties, nav šīs tiešās sajūtas preti.

Mārtiņš: Laika gaitā man ir sakrājis daudz mūzikas, un dažus no šiem darbiem var pat nosaukt par retiem, piemēram, daži izlaisti tikai 800 kopijās. Ir patīkami padalīties ar to, kas ir. Šeit, no vienas puses, ir iespēja spēlēt to, ko tu vēlies, no otras puses, nezinu, kādos apstākļos šo mūziku klausās un man personiski tas liekas ļoti interesanti ka klausītāju neredzi.

Miks: Uz radio nekad tā īsti neesmu rāvis strādāt. Esmu vairāk pieradis spēlēt kā DJ klubā, radio nav tik pierasts, tur es vairāk spēlēju pats sev. Ja būtu jāsalīdzina, kur man labāk patīk – radio vai klubā spēlēt, nevarētu, jo tas ir pavisam savādāk. Klubā tu ne vienmēr vari nospēlēt to, ko vēlies, tomēr vairāk vai mazāk jāvadās pēc tā, ko vēlas

publika (protams, var jau arī to nedarīt...), bet radio jāpieņem, ja patīk tev, tad patīks arī pārējiem. Nezinu, kā ir citos radio, varbūt ir saraksts ar aizliegto formātu...

Par radio NABA.

Miks: Ja sanāk klausīties radio, tad tas ir NABA. Radio NABA ar to ir lielisks, ka tur var jebkurā brīdī spēlēt jebko un tas savā ziņā arī uzliek atbildību. Kad vari darīt, ko gribi, tas savā ziņā uzliek atbildību to izdarīt pēc iespējas labāk. Ja tev ir dots konkrēts formāta rāmis, nekādu īpašu atbildību no tevis nevar prasīt, tu vienkārši izpildi pasūtījumu.

Mārtiņš: Galvenais ir tas, ka radio NABA vispār ir. Kopumā tam ir ļoti plašs spektrs, tā jālietas, kas mani interesē, un tādas, kas nē, šos raidījumus arī neklausos. NABA ir visradošākais radio ar to, ka viņš ir visbrīvākais, vismainīgākais, viss tajā ir attīstībā. Man ir tādas aizdomas, ka visu iepriekš minēto iemeslu dēļ radio NABA klausās arī DJ no citām radiostacijām.

Miks: Bet ļoti iespējams, ka viņi radio neklausās vispār... **UFA**

Uzkāpt augšā debesīs

◀ Desmitā lapa

cilvēkmīlestība un saprāts. Lielu nozīmi es piešķiru humānismam cilvēku starpā. Loyalitātei.

Anna: Vai tev kaut ko nozīmē arī otra izskata vērtība?

Agnese: Kaut kāds skaistums noteikti ir ikvienā cilvēkā, taču būtiskākais, manuprāt, slēpjas mūsu katra iedabā. Vai cilvēks ir godprātīgs pret citiem un arī pats pret sevi? Kā viņš veido attiecības ar pārējiem? Attiecībās ir svarīgi nebūt egoistam.

Anna: Cik liela nozīme tavā skatījumā ir augstākajai izglītībai?

Agnese: Bez tās nav iespējams dzīvot. Patiesībā augstāko izglītību var iegūt ļoti vienkārši. Īpaši nemācoties un samērā „haļāviski”. Tomēr izglītība ir „pirmās nepieciešamības prece”, jo ātrāk vai vēlāk tā attīsta prātu augstākām domāšanas sfērām. Dzīvei. Labai dzīvei.

Artūrs: Kādas ir tavas domas par šo laiku?

Agnese: Par laiku bez piecpadsmit pieci, par laiku „ziema” vai par laiku divdesmit gadi? Mans laiks ir nauda, taču es it kā neesmu laika badā. Laiks man asociējas ar nodzīvot brīdi no piedzimšanas brīža līdz nāvei... Baidīties ir jā-

sāk, kad tuvojas tā beigas. Es no šī laika esmu izmantojusi tikai kaut kādus divdesmit gadus un ceru izlietot vēl tikpat daudz. Par to, kas būs pēc tam, es tagad necenšos domāt.

Artūrs: Es tev droši varu apgalvot, ka pirmie divdesmit gadi nevilksies ilgi. Tu pat nepamanīsi, kad jau būsi nākamo divdesmit vidū.

Agnese: Jā, palēnām sāku ar to samierināties.

Anna: Tas nozīmē, ka tu pārdzīvo to, ka tev ir divdesmit “jau” vai divdesmit “vēl tikai”?

Agnese: Es jūtos “vēl tikai”. Jā, varbūt nav padarīts tas, kas būtu jāpadara šajos

gados, bet divdesmit manā uztvērē ir vēl tikai puse. Puse no dzīves.

Anna: Bet vai nav pārāk traki, ka savus pirmos četrus gadus tu nepazīnes, ka eksistē, un tas, ka tagad tev ir divdesmit, patiesībā nozīmē to, ka apzinīgā vecumā tu esi nodzīvojusi tikai sešpadsmit gadus, kas tavuprāt jau ir puse?

Agnese: Anna – nē, nē, nē. Tie četri gadi, kurus tu nosauc par “neapzinīgo vecumu”, patiesībā ir pilnībā apzināts laiks, kad cilvēks izveido savu pamatbāzi, no kuras pēc tam kūpojas ārā viņa personība. Tas nekas, ka viņa apziņa vēl nav pamodusies.

Brīdī, kad apziņa būs nepieciešama, tā cilvēkam pieslēgsies. Jā, varbūt mani uzskati ir divaini, bet, manuprāt, ar šī laika dzīves tempiem pēc četrdesmit, piecdesmit, sešdesmit es būšu savu organismu jau sabojājusī. Un ne tikai es vien...

Anna: Kādā ziņā tu bojā savu organismu?

Agnese: Visi bojā. Un ik dienu. Mēs dzīvojam samaitātā vidē, kurā ir daudz cigarešu dūmu, benzīna smaku un sliktu domu. Protams, mēs nodzīvojam, lai mirtu. Mēs dzīvojam, lai piepildītu savas vēlmes. Lai sapni pārvērstu par īstenību un īstenību par sapni! **UFA**

KĀDI PLĀNI ŠOVASAR?

Katru gadu vasaras brīvdienās tūkstošiem studentu no visām pasaulē malām krāvā savas ceļa somas, lai dotos pāri okeānam uz kontrastu zemi Ameriku. Viņus vieno unikālais un aizraujošais veids kā redzēt, iepazīt atšķirīgu kultūru, iegūt internacionālus draugus, pilnveidot angļu valodas zināšanas un tajā pašā laikā nopelnīt kabatas naudu. Jo reti jau kura studenta maciņš var atļauties realizēt sapņus, aizceļot uz tālām zemēm, un uzturēties tur ilgāk par nedēļu. Bet tomēr pastāv iespēja studentiem apvienot patīkamo ar lietderīgo. Tā ir iespēja ar jauniešu vidū populārāko programmu **Work & Travel USA**.

Work & Travel USA programma pieejama pilna laika dienas/vakara nodaļas studentiem vecumā no 18 līdz 26 gadiem. Tās ietvaros iespējams strādāt ASV līdz pat 4 mēnešiem (dažas aģentūras piedāvā sākt darbu jau 1. maijā) un pēc izvēles vēl papildu mēnesi patstāvīgi ceļot pa valsti. Svarīgi minēt arī, ka pretendenti angļu valodas zināšanu līmenim jābūt vismaz Low Intermediate, kas tulkojumā būtu 'zems vidējais'. Valodas līmenis tiek noteikts pēc intervijas/testa.

Pēc pieteikšanās programmai, testa kārtotāšanas un pirmās iemaksas veikšanas students var nodoties darba meklējumiem. Tā kā programmai piesakās studenti ar atšķirīgām vēlmēm un iecerēm, tad arī "Work & Travel" pro-

gramma ļauj vienu no **2 variantiem**:

1. Students var izrādīt iniciatīvu un, atrodoties Latvijā, pats sev meklēt vasaras darbu, kā arī dzīvesvietu ASV;

2. Savukārt lielākā daļa izvēlas drošāku veidu – otrajā programmas variantā aģentūras prezentē studentam darba vakances ar pilnīgu aprakstu par darba vietu, darba samaksu, dzīvošanu utt. Pretendentam atliek tikai izvēlēties sev vispiemērotāko vakanci apkalpojošajā sfērā (atrakciju parkā, dabas nacionālajā parkā, viesnīcā, kafējnicā, veikālā u.tml.), turklāt šiem darbiem nav nepieciešama iepriekšēja profesionālā sagatavotība. (Tā kā latvieši ir čakla tauta, aizbraucot uz ASV un iedzīvojoties vidē, bieži vien tiek atrasts arī papildu darbs, kuru apvieno ar primāro.)

Pēc konkrēta darba piedāvājuma saņemšanas un apstiprināšanas dalībniekam ir jāmaksā programmas otrā iemaksa. Turpmāko dokumentu kārtotāšanu J1 vīzas saņemšanai veic aģentūras Latvijā, kas ir tiesīgas piedāvāt šo programmu. Un tad jau atliek tikai intervija vēstniecībā, jauniešu aviobiļetes izpirkšana – un ceļš ir atvērts tavam visfantastiskākajam ceļojumam mūžā! Tagad tik atliek atrast līdzekļus aviobiļetei, programmas izmaksām un pirmo nedēļu kabatas naudai, un nākamās vasaras piedzīvojumi garantēti! **Vai tu jau nojaut, kur pavadīsi šo vasaru...?**

KOLUMBS piedāvā

Darba pieredze jauniešiem ārzemēs

Work and Travel USA

Izvēlies vienu no KOLUMBS jr. un INTRAX piedāvātajām vakancēm atpūtas un izklaides industrijā. Samaksa par darbu: \$ 6-9 stundā.

Nepalaid garām iespēju pavadīt aizraujošu vasaru ASV!

Career Training USA

Programma piedāvā studentiem vai pēdējo 5 gadu augstskolu absolventiem izdevību papildināt profesionālās zināšanas ASV līdz pat 18 mēnešiem. Programmai var pieteikties jaunieši, kuri studē, ir absolvējuši vai strādā/juši kādā no nozarēm: IT, MEDIJI, VADĪBA UN BUSINESS, TIRDZniecība UN FINANSĒS kā arī TŪRISMS/MESMĪLĪBA.

KOLUMBS juniors, Raiņa bulvāris 23, Rīga
Tālr.: 7 28 28 27, 9 111 211,
work@kolumbs.lv

pilnīgi citāda tūrisma aģentūra

www.workandstudy.lv

No 13. februāra jaunā sastāvā

Latvijas
Universitātes
Studentu
Padome

Ienāc cīemos,
esi ar mums

PAGRIEZ PASAULI!

Sestdien
12.00 **Bron-Hits** (literatūra)
14.00 **Teātra Suflē** (teātris)
Atbalsta LR Kultūras ministrija

Pirmdiena
16.00 Studentu pietura
21.00 Improvizācija (Jazz)
22.00 Raidījums (indie, alternative, experimental)
23.00 Diagnoze (ambient, experimental)
00.00 Nakts Pilsonis

Otrdiena
21.00 98%Funk (funk, disco, latin, afro)
22.00 Pierasti Ieraksti (hip hop)
Hip Hops 96.2 FM
23.00 Sūnas Esmu (lounge)

Trešdiena
21.00 Vibrofons (russian electronica)
22.00 Nākotnes Vīzijas (trip-hop, d'n'b, house, jazz)
23.00 Radioaktīvs (industrial, electro, tech)

Ceturtdiena
21.00 Dabasskats (ska, dub, reggae, rock stādī)
22.00 Tete-a-Tete Mate (World Music)
23.00 Zālais Karogs
00.00 Herbārijs

Piektdiena
16.00 Brīvais Vīlnis (atkarības)
17.00 Top 25
18.00 Procedūru Kabinets (gandrīz nopietni)
20.00 Vinīla Vīlnis
22.00 Jauna Programma Veciem Cilvēkiem
00.00 Svešie

Sestdiena
12.00 Bron-Hits (literatūra)
14.00 Teātra Suflē (teātris)
15.00 Radio Polka (Russian alternative)
16.00 Top 25
18.00 Noskaņu Sala (moderna popmūzika)
20.00 Gala raidījums (post rock)
21.00 Dievišķās Balsis
22.00 Beverīna (heavy metal, death, doom)
23.00 Ātruma Projektija (hc,punk)
00.00 Skaņas Konstruktors (Electronica) (sadarbībā ar vācu raidstaciju Deutsche Welle)

Svētdiena
11.00 Zvaigzņiņu brīdis (labs)
13.00 Svētdienas darbi
20.00 Bīti Matos (Latvijas mūzika)
22.00 Signāls (Electronica)

www.radionaba.lv

Nākamajā numurā:

GITA LIEPIŅA,
"Universitātes Avīze"

Vai esi dzirdējis "miklains" nostāstus par Skotijas Lohnes ezeru, kurā ir dzīvojuši pēdējie monstri no dinosaurus cilts – Ness un Nesija? Tikpat "miklaini" nostāsti ir arī latviešiem – par Pokaiņu meža akmens "maģiskajiem" krāvu-
miem un to "īpašajiem" enerģijas strāvājumiem.

"Pokaiņu mežā iegājušie gūst demitkārsu spēku, dažkārt rādās halucinācijas, zūd orientācijas spējas un notiek citas mistikas lietas", mēļo ļaudis. "Ness un Nesijas fenomenu" zinātniekiem izdevās atspēkot kā labu reklāmas triku cilvēku pievilināšanai Lohnesa ezeram un realitātē neeksistējošu. Ko patiesībā "slēpj" Pokaiņu meža akmens krāvu-
mi? Atbildi uz šo jautājumu varēsi lasīt "Universitātes Avīzes" 10. numurā. LU ĢZZF ģeoloģijas doktors Ivars Strautnieks un ģeogrāfijas maģistrs Aivars Markots ir veikuši pētījumu "Pokaiņu meža akmeņu krāvuma izpēte", kurā uz zinātniskiem pētījumiem balstīti dati atspēko cilvēku vidū radītos mitus par Pokaiņiem. Kā skaidro abi LU zinātnieki: "Pokaiņi, Pokaiņu mežs un Pokaiņu akmens krāvu-
mi – objekts, kas ienācis Latvijas tūrisma kartēs salīdzinoši nesen un piesaista daudzu cilvēku uzmanību (..) Pokaiņu maģija iespējams slēpjas maģiski pievilcīgajās teik-

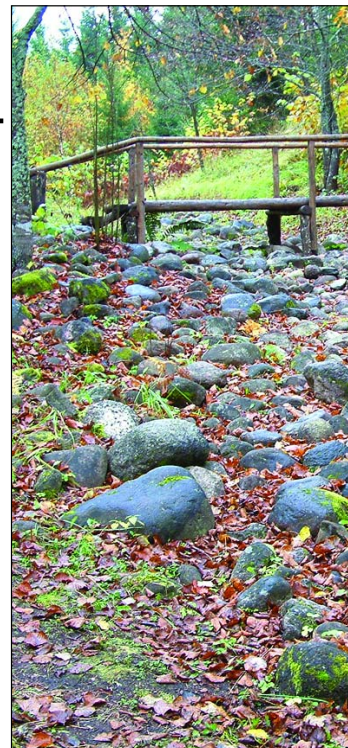

Foto no Aivara Markota personīgā arhīva

"Spokaino Pokaiņu" akmeņi

smās vai stāstos par Pokaiņu teritorijas enerģētiku, neatzītiem enerģētiskajiem laukiem un vietas ārstniecisko ietekmi ar vai bez citu cilvēku, galvenokārt zintnieku, palīdzību (..). Vai šajā teritorijā ir kas pārdabisks? Principā nē, ja ir nopietni apgūts kaut vai skolas ģeogrāfijas kurss (..) **UEA**